

371.87
18522
3

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ปริญญานิพนธ์

ของ

บัญชา อึ้งสกุล

21 ก.พ. 2538

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

192697

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์สุทิพรรณ พัฒนพณิชย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๒๒ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสว่างได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลขันธ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่มีคุณค่า ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพาณิชย์ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ตลอดจนได้กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ ทำให้การวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.วัลลภ กันทรพิทย์ ดร.สงบ ลักษณะ ดร.อรุณศรี อนันตรศิริชัย อาจารย์สมเกียรติ คู่ทวีกุล อาจารย์อัครัง ชูทัพ อาจารย์วิกรม ชุมสาย ณ อยุธยา อาจารย์พูลศักดิ์ โชติพานิช อาจารย์ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ และอาจารย์สาอาง สีหาพงษ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 1 และเขตการศึกษา 12 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อทดลองใช้เครื่องมือ และตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ตามลำดับ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณ พ่อ - แม่ บุรพคณาจารย์ ครู - อาจารย์ที่ได้สอนสั่ง ตลอดจนผู้ที่ช่วยเหลือสนับสนุนผู้วิจัยทั้งทางตรงและทางอ้อม จนทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจ และก่อให้เกิดความสำเร็จของการวิจัยตามความมุ่งหมายทุกประการ

บัญชา อึ้งสกุล

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	การมัธยมศึกษา	8
	ความหมายของการมัธยมศึกษา	8
	ความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา	9
	หน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	11
	การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	13
	การส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	18
	ความหมายของการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	18
	รูปแบบของการวิจัยในโรงเรียน	19
	แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	22
	การส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียน	28
	บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	35
	การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการวิจัยในโรงเรียน	35
	การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	38
	การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน	40
	การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	42
	การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	43

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
สมมติฐานการวิจัย	48
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	50
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	89
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	89
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	89
การวิเคราะห์ข้อมูล	90
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	90
อภิปรายผล	91
ข้อเสนอแนะ	99
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	100

บทที่

หน้า

บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	109
ประวัติย่อของผู้วิจัย	126

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง พิจารณาตามขนาดของโรงเรียน	50
2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืน พิจารณาตามขนาดของโรงเรียน	57
3 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาตามวุฒิ	58
4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาตามประสบการณ์ในการบริหาร	58
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายข้อ	65
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายข้อ	67
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายข้อ	69
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อนักทำวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายข้อ	71
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายข้อ	73
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายด้าน	75

11	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีวุฒิปริญญาตรี กับ สูงกว่าปริญญาตรี ที่มีการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็น รายด้าน	76
12	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ที่มีการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายด้าน	78
13	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีการส่งเสริมการ วิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านเป็นรายคู่ พิจารณาตามขนาดของโรงเรียน	80
14	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีการส่งเสริมการ วิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็น รายคู่ พิจารณาตามขนาดของโรงเรียน	81
15	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีการส่งเสริมการ วิจัยในโรงเรียน ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำ วิจัยในโรงเรียน เป็นรายคู่ พิจารณาตามขนาดของโรงเรียน	82
16	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการ บริหารน้อย ปานกลาง และมาก ที่มีการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายด้าน	83
17	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีการส่งเสริมการ วิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านเป็นรายคู่ พิจารณาตามประสบการณ์ในการ บริหาร	85
18	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีการส่งเสริมการ วิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็น รายคู่ พิจารณาตามประสบการณ์ในการบริหาร	86
19	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีการส่งเสริมการ วิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน เป็นรายคู่ พิจารณาตามประสบการณ์ในการบริหาร	87

20	เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็นรายคู่ พิจารณาตามประสิทธิภาพในการบริหาร	88
21	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	111

ภูมิหลัง

การวิจัยเป็นเสมือนหัวใจของการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้เพราะวิทยาการต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบัน ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ตามสภาวะของความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมาในทุก ๆ ด้าน การที่มนุษย์จะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ใด ๆ ก็ตาม ย่อมต้องอาศัยพื้นฐานของการศึกษาค้นคว้าวิจัยและทดลอง เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้งการแก้ปัญหา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ตามแนวนโยบายการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้ระบุว่าให้มีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน และต่อการส่งเสริมการเรียน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 20) ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 6) จึงได้กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา โดยให้ความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน และการใช้ผลงานวิจัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กรมสามัญศึกษา (2534 : 38) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จึงมีนโยบายให้การสนับสนุนให้มีการค้นคว้าวิจัย เพื่อหาความรู้หรือวิธีการใหม่ ๆ ที่นำไปประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ของการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน รวมทั้งการแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน จากข้อความดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา (2529 : 38) ได้ระบุว่า ควรให้มีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ด้านการวิจัย แล้วทำหน้าที่วิจัยโดยตรง และส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาดัง ๆ ในโรงเรียนซึ่งตรงกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาทั่วโลก สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2534 : 5) ระบุว่า แนวทางในการพัฒนาการศึกษาทั่วโลก ได้พยายามให้ครูผู้สอนเป็นนักวิจัย และปรับบทบาทของการวิจัยให้เข้ากับการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างอัตโนมัติ สำหรับสภาพปัญหาเกี่ยวกับการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา พันธณีย์ วิทโคโต (2536 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย

เรื่องสภาพปัญหา แนวทางการพัฒนาและการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยของการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยน้อย หรือไม่รู้เลย และนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนน้อยมาก หรือไม่มีเลย ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 3) ระบุว่าปัญหาการส่งเสริมการวิจัยในช่วงแผนการพัฒนาฯ ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ที่สำคัญได้แก่ การกำหนดทิศทางการวิจัยยังไม่ชัดเจนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้ ผู้บริหารขาดความรู้ความสามารถในการวิจัย รวมทั้งขาดเทคนิคและให้คำปรึกษาแนะนำในการทำวิจัยในสถานศึกษายัง ไม่มีประสิทธิภาพ และกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2535 - 2536 ของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผู้บริหารทุกระดับให้ความสำคัญกับนโยบายการวิจัยน้อย วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยไม่เพียงพอกับความต้องการ รวมทั้งบุคลากรขาดความเข้าใจในงานด้านวิจัย ส่งผลให้การบริหารงาน และการดำเนินงานวิจัยไม่บรรลุผลสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้

โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 12 มีโรงเรียนกระจายอยู่ใน 8 จังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา แต่โรงเรียนแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้ง วัตถุประสงค์ของผู้บริหาร ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหารต่างกัน จึงมีปัญหारेื่องการดำเนินการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน และมีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติโดยรวม และสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 12 (2535 : 115) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า ตัวบ่งชี้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านการมีโครงการวิจัยร่วมระหว่างผู้บริหารกับครู และครูมีการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการดำเนินการวิจัยและปัญหาการดำเนินการปฏิบัติการวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกัน แต่ละโรงเรียน ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ สามารถปฏิบัติการวิจัยในโรงเรียนได้น้อยมาก หรือไม่ได้ปฏิบัติเลย

จากสภาพดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและใคร่ทราบว่ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 มีบทบาทอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เกิดคุณภาพให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษารอบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหารงาน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการปรับปรุงพัฒนาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 อีกทั้งจะทำให้ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษาอื่น ๆ อีกด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา
 - การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษารอบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่
 - 1.1 การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน
 - 1.2 การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน
 - 1.3 การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน
 - 1.4 การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน
 - 1.5 การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 146 คน แบ่งตามขนาดโรงเรียน เป็น 3 ขนาด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 48 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 70 คน และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 28 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 131 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ ระดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นระดับชั้น (Strata)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วุฒิ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ของผู้บริหารแต่ละ ตัวแปร จำนวน ดังนี้

3.1.1 วุฒิของผู้บริหารโรงเรียน จำนวนเป็น

3.1.1.1 ปริญญาตรี

3.1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ขนาดโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ จำนวนเป็น

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.1.3 ประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน จำนวนเป็น

3.1.3.1 ประสบการณ์ในการบริหารงานน้อย (น้อยกว่า 5 ปี)

3.1.3.2 ประสบการณ์ในการบริหารงานปานกลาง

(ตั้งแต่ 5 - 10 ปี)

3.1.3.3 ประสบการณ์ในการบริหารงานมาก (มากกว่า

10 ปี)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมี 5 ด้านคือ

- 3.2.1 การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน
- 3.2.2 การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน
- 3.2.3 การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน
- 3.2.4 การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน
- 3.2.5 การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัย

ในโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง หัวหน้าสถานศึกษา ซึ่ง ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ปีการศึกษา 2537

2. บทบาทของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน เมื่อเข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

3. การส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการวิจัยในโรงเรียน ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่

3.1 การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารส่งเสริมให้สนับสนุนนโยบายและแผนปฏิบัติงานวิจัยในโรงเรียน สนับสนุนด้านเงินทุน และจัดหาอุปกรณ์ประกอบการวิจัย เช่น เอกสาร ตำรา หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สนับสนุนครูแต่ละคนให้มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ และติดตามผลการปฏิบัติงานวิจัยของครูเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

3.2 การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารยกย่อง ชมเชย รับฟังความคิดเห็นและยอมรับความสามารถของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์การวิจัยในโรงเรียน รวมทั้งการเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

3.3 การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารกระตุ้นครูให้เห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ สนับสนุนครูให้ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม จัดการอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ทางด้านการวิจัยแก่ครู ส่งเสริมครูให้นำผลการวิจัยไปใช้ และปฏิบัติงานด้วยกระบวนการทางการวิจัยอยู่เสมอ

3.4 การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารเอาใจใส่การปฏิบัติงานวิจัยของครูอย่างเต็มที่ แนะนำให้คำปรึกษา และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยของครู และหาทางช่วยเหลือครูที่ยังไม่เคยทำการวิจัยให้มีโอกาสทำการวิจัย

3.5 การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีกำลังใจในการปฏิบัติงานวิจัย การให้ความสำคัญความชอบแก่ครูผู้ผลิตผลงานวิจัย การใช้ผลงานวิจัยเพื่อปรับตำแหน่งให้สูงขึ้น การแนะนำช่วยเหลือครูให้ได้ส่งผลงานวิจัยเพื่อการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น รวมทั้งให้มีการสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับที่สูงขึ้นอีกด้วย

4. วุฒิ หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

4.1 วุฒิปริญญาตรี

4.2 วุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี

5. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การกำหนดขนาดของโรงเรียน โดยยึดจำนวนนักเรียนของแต่ละโรงเรียนเป็นเกณฑ์ (กรมสามัญศึกษา. 2535 : 22) คือ

5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 500 คน ถึง 1,499 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป

6. ประสบการณ์ในการบริหาร หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง หรือหลายโรงเรียนรวมกัน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ

6.1 ประสบการณ์ในการบริหารงานน้อย คือ ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารเป็นเวลาน้อยกว่า 5 ปี

6.2 ประสบการณ์ในการบริหารงานปานกลาง คือ ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารเป็นเวลา ตั้งแต่ 5 - 10 ปี

6.3 ประสบการณ์ในการบริหารงานมาก คือ ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารเป็นเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป

7. เขตการศึกษา 12 หมายถึง เขตการรับผิดชอบในการดำเนินงานทางการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ 8 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ชลบุรี ตราด ระยอง นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 เพื่อให้การศึกษา ค้นคว้าดำเนินไปตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. การมัธยมศึกษา
2. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. การส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน
4. บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การมัธยมศึกษา

การบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการที่จะ นำเอาทรัพยากรมาประกอบกันตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตาม การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เรื่ององค์ประกอบ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมัธยมศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียน

ความหมายของการมัธยมศึกษา

ตามพจนานุกรมการศึกษา ซึ่งมี กู๊ด (Good. 1973 : 322) เป็นบรรณาธิการ ได้ให้ความหมายของการมัธยมศึกษาไว้ว่า มัธยมศึกษา คือ การศึกษาที่วางแผนไว้สำหรับ เยาวชน อายุ 12 - 17 ปี เน้นหนักเพื่อให้เป็นเครื่องมือให้กับการเรียนรู้ แสดงออกและ ทำความเข้าใจกับสภาพความเป็นไปของชีวิตที่แท้จริง กรมสามัญศึกษา (2524 : 34) ได้ระบุว่า มัธยมศึกษา คือการศึกษาระดับกลาง ซึ่งเป็นการศึกษานอกเกณฑ์บังคับที่ดำเนินการ จัดการศึกษาเพื่อเด็กวัยรุ่น และเป็นการศึกษาในระดับสุดท้ายที่อยู่ในความควบคุม และพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2526 : 628) ให้ความหมายของ มัธยมศึกษา ว่าเป็นการศึกษา ระหว่าง ประถมศึกษา และอุดมศึกษา

จะเห็นได้ว่า ในความหมายของการมัธยมศึกษา นั้น เป็นการศึกษาในระดับกลาง เพื่อจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยรุ่นให้ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ที่เป็นพื้นฐานในการประกอบการทำงานอาชีพต่อไป

ความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา

เป้าหมายของการจัดการศึกษา จะเป็นเช่นไร ย่อมขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา สำหรับความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา แมคเคย์รี และเฮนเคลย์ (McCleary and Hencley. 1970 : 25) ให้ความเห็นว่า ในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จะต้องมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ 1) เพื่อพัฒนาสติปัญญา อุดมนิสัยและบุคลิกภาพ 2) เพื่อให้ความรู้ที่สำคัญและความคิดเห็นที่มาจากวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมของชาติอื่น 3) เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในทางสังคมและการเมือง และมีอุดมคติยึดมั่นในการประชาธิปไตย 4) เพื่อเตรียมตัวสำหรับประกอบอาชีพ และ 5) เพื่อสนับสนุนให้รู้จักปรับปรุงตัวเอง โดยเฉพาะการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ กรมการฝึกหัดครู (2527 : 22) ได้ระบุว่า การมัธยมศึกษา ควรมีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้ คือ 1) เพื่อให้นักเรียนเป็นพลเมืองดี มีทัศนคติอันพึงปรารถนา สามารถอยู่และทำงานร่วมกับหมู่คณะ ได้ด้วยดี 2) เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะอันเพียงพอแก่การประกอบอาชีพ หรือให้มีพื้นฐานความรู้อันจำเป็นแก่การฝึกงาน หรือการศึกษาต่อ 3) ให้นักเรียนทราบถึงสุขภาพอนามัย ให้มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม 4) ให้นักเรียนทราบและเข้าใจถึงการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และงานนั้นควรจะเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกาย และจิตใจให้ถูกต้องตามหลักอนามัย 5) ให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางเศรษฐกิจโดยโรงเรียนได้สอนวิชาชีพเบื้องต้น เพื่อช่วยเศรษฐกิจของตนเองและของชาติให้ดีขึ้น และ 6) ให้นักเรียนเข้าใจถึงการมีชีวิตในสังคมนั้น นับตั้งแต่บ้าน ประเทศ และโลก เพื่อจะได้ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าใจคุณลักษณะของสังคมนั้น ๆ ตลอดจนวิธีการที่จะช่วยปรับปรุงสังคมด้วย

สำหรับจุดหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษา กรมวิชาการ (2533 : 1) ได้ระบุว่า หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดจุดหมายของการมัธยมศึกษาไว้ดังนี้ คือ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่ง

ให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และการศึกษาต่อให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะเป็นพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุงตนเองและสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชน และครองชีวิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม ส่วนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดจุดหมายของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไว้ว่า เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเชาว์ปัญหามีความรู้ และทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนาสังคมด้านแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 12 - 13) ได้ระบุว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และทักษะต่อจากประถมศึกษา ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบการทำงานและอาชีพ ตามควรแก่วัย ส่วนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือเพื่อให้เพียงพอแก่การประกอบการทำงานและอาชีพที่ตนถนัด ทั้งอาชีพอิสระและรับจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบการทำงานและอาชีพและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข

จะเห็นได้ว่า ความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ และให้การเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น ให้นักเรียนเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ ให้เป็นคนร่าเริง แจ่มใส มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญู ขยัน ประหยัด เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ สามารถทำงานเป็นกลุ่มเป็นหมู่คณะ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้และ

สามารถมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
เป็นประมุข

หน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนต่อจากระดับประถมศึกษาอีก 6 ปี
คือ มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี มัธยมศึกษาตอนปลายอีก 3 ปี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีบุคลากร
ที่จะต้องทำงานที่มีความสัมพันธ์หลายอย่าง ทั้งผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน ภารโรง และ
ชุมชน วรวิทย์ วสันสรการ (2523 : 261) ได้จำแนกหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้
6 ประการ คือ

1. ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของเขาและ
ช่วยให้เขาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
2. ทำหน้าที่แนะนำให้นักเรียนคิดและมีการกระทำที่เป็นประชาธิปไตยและ
เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก แบ่งชั้นวรรณะ สามารถทำงานร่วมกันด้วยดี
หน้าที่อันนี้ถือว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่ง ซึ่งโรงเรียนเป็นแหล่งเดียวที่จะช่วยให้เกิดบูรณาการ
(Integrate) อย่างเต็มที่
3. ทำหน้าที่ส่งเสริมในส่วนที่นักเรียนมีความแตกต่างกัน เพื่อปลูกฝังความ
เป็นตัวของตัวเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดที่เป็นอิสระ
4. ทำหน้าที่ฝึกอบรมเด็กหนุ่มสาวให้เป็นประชาธิปไตย มีความมุ่งหมายที่สำคัญ 2
ประการ คือ เพื่อจัดความคิดเรื่องการแบ่งชนชั้นประการหนึ่ง และเพื่ออารังไว้ซึ่ง
การปกครองแบบประชาธิปไตยอีกประการหนึ่ง
5. ทำหน้าที่เตรียมนักเรียนให้สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น คือ ระดับอุดมศึกษา
6. ทำหน้าที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้สำรวจสมรรถวิสัย ความสามารถ
ความสนใจ ความต้องการ และความถนัดตามธรรมชาติของตนเอง เพื่อโรงเรียนจะได้จัด
การศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนได้

สำหรับ กมล อธิสภา (2525 : 81) ได้ระบุถึงหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ไว้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นสถานที่ตั้งขึ้นเพื่อสนองความต้องการในการให้ความรู้ และ
ประสบการณ์และการอบรมแก่เยาวชน เพื่อให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และ

รุ่งทิวา จักรกร (2526 : 139) ได้จำแนกหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ 5 ประการ คือ

1. หน้าที่ในการให้การศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานให้เพียงพอแก่การที่จะเป็นพลเมืองดีในสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. หน้าที่ในการให้ความรู้ทางด้านวิชาชีพ เพราะคนเราจะออกไปดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขในสังคมนั้น จำเป็นจะต้องมีงานอาชีพเป็นหลัก ซึ่งแม้ว่าจะไม่ลึกซึ้งก็ขอให้พื้นฐานทั้งในด้านการประกอบอาชีพ และด้านช่วยแก้ปัญหาให้ชีวิตประจำวันได้
3. หน้าที่ทางด้านให้การแนะแนว ช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอย่างฉลาดและถูกต้องเหมาะสม ทั้งในด้านการเรียน และการวางแผนชีวิตในอนาคตของเขา ด้านการเรียนต่อ และการประกอบอาชีพ รวมทั้งช่วยให้เขาสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถนำตัวเองได้อย่างฉลาดอีกด้วย
4. หน้าที่ในการให้เด็กได้มีโอกาสสำรวจตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตนเอง

5) ช่วยส่งเสริมประสบการณ์การพัฒนาการทุกด้าน เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะจัดโปรแกรมให้กว้างขวางทั้งในหลักสูตร และนอกหลักสูตร

จะเห็นได้ว่า หน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ต้องรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เพื่อสนองความต้องการ ความสนใจ ตามความรู้ความสามารถของผู้เรียน และให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้คุณภาพของเยาวชนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนาของหลักสูตร

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นการศึกษาในระดับกลาง เพื่อจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยรุ่น ให้ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะครบถ้วนตามที่หลักสูตร และสังคมต้องการ รวมทั้งประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอนอย่างมีเป้าหมาย การดำเนินการจัดการเรียนการสอนต้องมีประสิทธิภาพ และมีปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้บริหารจะบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบขอบเขต และหน้าที่การบริหารงานว่า จะต้องประกอบด้วย อะไรบ้าง เพราะในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้บริหารต้องทำหน้าที่หลายประการ เพื่อที่จะทำให้โรงเรียนได้พัฒนา แมคเคลียร์ และ เฮนเคลย์ (McCleary and Hencley. 1970 : 17) ได้เสนอรูปแบบของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผนนโยบายทางการศึกษา กิจกรรมที่จะต้องทำ คือ การกำหนดนโยบาย ที่ต้องตอบคำถามว่า ผู้เรียนคือใคร จะสอนอะไรแก่ผู้เรียน บริการหรือการสนับสนุนทางการศึกษาที่จะจัดให้ มีอะไรบ้าง เป็นงานที่เกี่ยวกับการกำหนดทิศทางและนโยบายการศึกษา
2. การบริหารหรือการจัดการขององค์การ เป็นงานแปลงนโยบายออกมาเป็น กิจกรรมของสถาบันหรือโรงเรียน หรือเป็นงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนที่ผู้บริหารทำงาน ร่วมกับครู
3. งานด้านเทคนิคการจัดการ เป็นการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำตารางสอน การกำหนดและมอบหมายงาน การอำนวยความสะดวก การงบประมาณ การควบคุมตรวจสอบ ซึ่งเป็นงานส่งเสริมการเรียนการสอน การแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและงานบริหาร

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นการเน้นความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในการจัดการดูแลการจัดการมัธยมศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือและศักยภาพของคณะครูและผู้ร่วมงานทั้งหมด ผสมกับการจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่ กูด (Good. 1973 : 1) ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จะต้องบริหารโรงเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) อำนวยความสะดวกต่อการสร้างนโยบาย การกำหนดเป้าหมาย ความต้องการทางการศึกษา เพื่อพัฒนานโยบายของโรงเรียนให้เกิดผลทางปฏิบัติ 2) เฝ้าระวังควบคุมปฏิบัติดำเนินงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของโรงเรียนให้ก้าวหน้าออกไปในทางที่ดี 3) จัดระบบงานการบริหารงานบุคคล การใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษา และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ให้เกิดผลประโยชน์ตามแผนงานที่กำหนดไว้ กรมสามัญศึกษา (2529 : 21 - 22) ได้กำหนดกลวิธีในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ดำเนินการไปตาม วัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างการบริหารงาน แผนงาน และบุคลากร คณะกรรมการ
ที่รับผิดชอบให้ชัดเจน และให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ระหว่างส่วนกลางกับ
ส่วนภูมิภาคเพื่อให้มีเอกภาพในระบบงาน
2. กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย แนวทางปฏิบัติงาน และเป้าหมายของงานด้าน
ปริมาณคุณภาพ และเวลา ทั้งในระดับกรม และระดับจังหวัดในระยะเวลาแต่ละปีให้ชัดเจน
เป็นแนวทางให้ปฏิบัติได้จริง เพื่อให้เกิดเอกภาพในด้านความคิดและแนวทางการปฏิบัติงาน
3. กระจายอำนาจการบริหารงานส่วนหนึ่งในการบริหารบุคลากร การจัดซื้อ
จัดจ้าง การบริหารงานและโครงการไปยังโรงเรียนและจังหวัด โดยส่งเสริมให้คณะกรรมการ
สามัญศึกษาจังหวัดเป็นกำลังสำคัญในการช่วยดำเนินงาน
4. ส่งเสริมให้คณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัดกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน
แผนงาน บุคลากร คณะกรรมการรับผิดชอบงานในระดับจังหวัด และให้โรงเรียนทุกโรงเรียน
มีแผนพัฒนางานของโรงเรียน โดยประสานสัมพันธ์สอดคล้องกันทั้งจังหวัด และประสานงาน
สัมพันธ์กับแผนงานของคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจังหวัด
5. จัดให้มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ นโยบาย หลักการ แนวทางปฏิบัติงานของ
แผนงาน งาน โครงการต่าง ๆ ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ได้ทราบกันอย่างทั่วถึง
โดยการประชุมสัมมนา เอกสาร และจดหมายข่าว วิทยุ ด้วยการกำหนดเวลาการสื่อสารที่
แน่นอน
6. จัดให้มีบุคลากรด้านแผนงานในระดับจังหวัดและโรงเรียน โดยกำหนด
ให้ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการทำหน้าที่บุคลากรด้านแผนงานของโรงเรียน และ
เร่งรัดฝึกอบรมวิธีการวางแผนการปฏิบัติงาน และการประเมินผลงานและโครงการตลอดจน
การประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามหน้าที่
7. สนับสนุนส่งเสริมและเร่งรัดให้ข้าราชการครู อาจารย์ กระทำหน้าที่ให้สมบูรณ์
และได้คุณภาพ และให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการต่าง ๆ
ที่ได้รับมอบหมายด้วยการประสานสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด และด้วยความสามัคคี กลมเกลียวกัน
ในการทำงานให้ใช้หลักการทำงานเป็นคณะ และการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันในระหว่าง
บุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยการปรึกษาหารือกัน เพื่อสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพ และคุณภาพของงาน
สร้างความเข้าใจในหลักการ วิธีการร่วมมือกัน เรื่องใดที่ได้ปรึกษาหารือและตกลงกันแล้ว

จะต้องถือเป็นหลักในการปฏิบัติร่วมกันด้วยความสามัคคี ทั้งนี้ด้วยหลักการของการใช้เหตุผล การใช้ปัญญา และการเห็นคุณประโยชน์ต่อนักเรียน และการศึกษาตามนโยบายของกรม เป็นสำคัญ

8. ส่งเสริมมาตรการที่จะสร้างขวัญ กำลังใจที่จะปฏิบัติงานหน้าที่และลดปัญหาต่างๆ ที่จะทำลายขวัญ กำลังใจในการทำงาน พร้อมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมการปฏิบัติงานหน้าที่ให้มี ผลงานดีเด่นด้วยการใช้นวัตกรรมในกระบวนการทำงาน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุมเสนอผลงานดีเด่น การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานริเริ่มสร้างสรรค์ มีการใช้นวัตกรรมจนได้ผลงานดีเด่น การส่งเสริมให้มีการเยี่ยมชมผลงานดีเด่น ส่งเสริมให้ผลงาน เป็นฐานในการสร้างความก้าวหน้าของตำแหน่งหน้าที่การงาน

9. เร่งรัดพัฒนาดำเนินการโครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง ให้เกิดผลงาน ตามนโยบายและเป้าหมาย และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันทั่วประเทศ

10. เร่งรัดพัฒนาระบบงานนิติศึกษาศึกษาและประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจ ในกรอบนโยบาย หลักการ เกณฑ์ แนวทางปฏิบัติของงานและโครงการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการ ประสานสัมพันธ์สอดคล้องกันในการปฏิบัติงานในส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค พร้อมทั้งเร่งรัดพัฒนา ระบบงาน กำกับดูแลตรวจติดตามประเมินผล และรายงานเพื่อให้งานต่าง ๆ ดำเนินงาน ไปตรงตามนโยบายของกรม และมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของแต่ละโครงการ

11. ช่วยกันระดมสรรพกำลังมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนให้เพียบพร้อมในคุณความสามารถ และกำลังน้ำใจใน 3 ประการ คือ การศึกษาต่อ การเข้าสู่ตลาดแรงงาน และการประกอบ อาชีพอิสระตามขีดความสามารถ หรืออาชีพท้องถิ่น ทั้งนี้ตามความเหมาะสมและโอกาสของนักเรียน แต่ละคน

นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา (2531 : 3 - 4) ได้กำหนดบทบาท หน้าที่ความ รับผิดชอบ และให้อำนาจแก่ผู้บริหารโรงเรียน 5 ประการ คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ปฏิบัติราชการตามที่กรมสามัญศึกษาได้มอบหมายให้ ทั้งในด้านการบริหารโรงเรียน และรับผิดชอบงานราชการของส่วนราชการนั้น ๆ

2. ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการครูและลูกจ้างของ โรงเรียน นอกจากนี้ยังต้องปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กระทรวง กรม จังหวัด มอบหมายให้ เป็นครั้งคราว

3. ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้รับผิดชอบการเรียน การสอน การอบรม การสร้างสรรค์พฤติกรรมอันดีงามที่พึงประสงค์ และการเลือกอาชีพในอนาคตของเยาวชน ในโรงเรียน

4. ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้จัดให้มีการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติกำหนด กรอบแผนงาน กำหนดผู้รับผิดชอบตามนโยบาย ติดตามผลงาน แก้ปัญหา พัฒนางาน สร้างขวัญ และกำลังใจ ยกย่องเชิดชู และประเมินผลเพื่อการพัฒนา ประชาสัมพันธ์และรายงานสู่ ประชาชน จังหวัด กรม กระทรวง

5. ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้สร้างสัมพันธ์ภาพอันดี และช่วยแก้ปัญหาให้แก่ชุมชน อันประกอบด้วย บ้าน วัด โรงเรียน ตามนโยบายของชาติในเรื่องแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง

ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนให้ครอบคลุม บทบาทหน้าที่สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนนั้น กรมสามัญศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้เป็น 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดนโยบาย และชี้แนวปฏิบัติในโรงเรียน

ผู้บริหารเป็นผู้วิเคราะห์นโยบายจากหน่วยเหนือ คือ กรม กระทรวง รัฐบาล นำมาวางเป็นนโยบายของโรงเรียน พร้อมทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ชัดเจนให้ผู้ถือปฏิบัติ สามารถเข้าใจได้ตรงกัน และนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบของแผนงาน

ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดกรอบแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบาย ในขั้นตอนที่ 1 เพื่อให้สอดคล้องกับแผน โครงการ และกิจกรรมที่กำหนดให้ทำในระยะเวลาใด มีขอบเขตกว้างแคบมากน้อยเพียงใดตามความเหมาะสมของแต่ละแผน

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดผู้รับผิดชอบ แผนงาน งาน โครงการ กิจกรรม

ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดให้ผู้รับผิดชอบ โดยการพัฒนาองค์กร และจัดตั้งเป็น คณะกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน หรือเป็นส่วนบุคคล ทุกขั้นตอนของนโยบายแผนงาน งาน โครงการ กิจกรรม โดยสามารถควบคุม ตรวจสอบ ติดตามงานได้ทุกระยะขั้นตอน จนกว่างานนั้นจะสัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 4 กระตุ้น เร่งรัด

ผู้บริหารเป็นผู้พัฒนาด้วยการกระตุ้น เร่งรัด ให้ผู้รับผิดชอบ แผนงาน โครงการ กิจกรรม ดำเนินตามนโยบาย เพื่อให้งานนั้นดำเนินการไปตามกำหนดเวลาของแผน

ขั้นตอนที่ 5 การติดตาม และนิเทศ

ผู้บริหารจำเป็นต้องควบคุม ติดตาม ดูแล และนิเทศ ช่วยแก้ปัญหา พัฒนางาน สร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อให้งานนั้นเป็นไปตามแผนและโครงการ จึงจำเป็นต้องกำหนด การติดตามผลงานนั้นเป็นระยะสั้น ระยะยาว ตามความจำเป็น เพื่อผู้บริหารจะได้สังเกต และ ความเคลื่อนไหวของงาน และยังเป็น การให้ผู้นปฏิบัติเกิดความรู้สึกว่าเขาได้ทำงานภายใต้ ความสนใจและดูแลอย่างใกล้ชิด

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลงาน เพื่อการพัฒนาประชาสัมพันธ์และรายงาน

ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดรูปแบบแนวทางการประเมินผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประชาสัมพันธ์ และการรายงานผลต่อประชาชน จังหวัด กรม กระทรวง

โสภาค วิริโยธิน (2533 : 3 - 4) ให้ความเห็นว่า ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้บริหารจะต้องพัฒนางานในโรงเรียนที่สำคัญ คือ

1. โครงสร้างในโรงเรียนมัธยมศึกษา โครงสร้างสายงานในการทำงานส่วนมาก มักจะไม่ค่อยชัดเจน จึงทำให้เกิดความขัดแย้ง ไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน การบริหารที่มี ประสิทธิภาพนั้น โครงสร้างต้องชัดเจน ทุกคนเข้าใจในบทบาทของตนเอง รู้ว่าสายงานของใคร อย่างไร จะประสานกับใคร

2. คนหรือพฤติกรรมสังคม คนมีความแตกต่างกัน การทำงานร่วมกัน ถ้าไม่เข้าใจ ความรู้สึกของคนอื่น ไม่เข้าใจพฤติกรรมทางจิตวิทยาก็จะทำให้คนยึดมั่นในตนเองเป็นบ่อเกิด แห่งความขัดแย้ง และยังทำงานไปก็จะเกิดความเบื่อในงานที่ทำ จึงเห็นควรที่จะต้องพัฒนา อบรมเพิ่มความรู้อยู่เสมอ

3. งานหรือกิจกรรม งานในโรงเรียนมัศึกษานี้มีมากมายที่ต้องปรับปรุงพัฒนา ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์ที่ก้าวหน้าทันกับเทคโนโลยี ที่เปลี่ยนแปลงไป

4. การเงิน เป็นงานที่ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่ จะมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ใหม่ อยู่เสมอจะต้องมีการแก้ไขพัฒนาอยู่เสมอ

5. เทคโนโลยีและนวัตกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา การเรียนการสอน หลักสูตร จะมีการพัฒนาอยู่เรื่อย ๆ เป็นเรื่องที่ต้องเอาใจใส่ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบันค่อนข้างจะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นในโรงเรียนสิ่งเหล่านี้ต้องจัดซื้อ จัดหา ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบันนี้จะมีงานต่าง ๆ เป็นจำนวนมากที่ต้องรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ นักเรียน บรรจง พงศาสด์ (2536 : 2) ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรจะกระตุ้นให้ครูอาจารย์ ให้ความสนใจกับบรรยากาศทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น ทามาตรการต่าง ๆ มาเร่งเร้าให้เกิด การเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง รับผิดชอบตนเอง และสังคม รู้จักหาเทคนิค หรือกระบวนการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนมาช่วยเสริม ผู้บริหารโรงเรียนต้องช่วยครูให้ด้านเพิ่ม ประสิทธิภาพ ทั้งในด้านเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ จัดกระบวนการเรียนการสอนให้ครูมีทักษะ ในการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์สูงขึ้น และเปลี่ยนแปลงวิธีเพื่อลดความเบื่อหน่าย จากเจ้านาย

สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวางแผน การจัดหน่วยงาน และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติเพื่อให้ประสบผล สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการใช้ทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรอื่น ๆ อย่างมี ประสิทธิภาพ

การส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน

การส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องให้การ สนับสนุน และช่วยเหลือให้ครูได้มีศึกษาค้นคว้าด้านการวิจัย เพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ และ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนา และแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องทราบทิศทางการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน เป็นอย่างดี เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานการวิจัยในโรงเรียน ให้เกิดคุณประโยชน์ต่อครู ผู้ทำวิจัยในโรงเรียนอย่างแท้จริง

ความหมายของการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน

ตามความหมายของคำว่า ส่งเสริม คอรี (Cory, 1951 : 258) ได้ให้ความหมาย ของการส่งเสริม ไว้ว่า การส่งเสริม คือ การช่วยเหลือ และให้การแนะนำ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ ความเจริญก้าวหน้า ความเข้าใจ ความร่วมมือ การฝึกปฏิบัติ รวมทั้งการกระตุ้น และการปรับปรุงการทำงาน และปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น วัฒนา

สูตรสุวรรณ (ม.ป.ป. : 51) ให้ความเห็นว่า การส่งเสริม หมายถึง การเพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงาน สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น และตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2526 : 777) ให้ความหมายของการส่งเสริม ว่า หมายถึง เกื้อหนุนหนุนหลัง เชิดชู ส่วน คำว่า การวิจัยในโรงเรียน อีระชัย บุณยโชติ (2532 : 8) ได้ให้ความหมาย ของการวิจัยในโรงเรียน ว่า การวิจัยในโรงเรียนหรือชั้นเรียน หมายถึง การหาความรู้หรือ วิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ของการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อพัฒนา คุณภาพของการเรียนการสอน หรือเพื่อแก้ปัญหาที่อุปสรรคต่อการเรียน โดยอาศัยวิธีการทาง วิทยาศาสตร์ นอกจากค้นหาความรู้ใหม่ ๆ หรือวิธีการใหม่ ๆ แล้ว ยังหมายรวมถึง การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ เช่น สื่อการเรียนการสอน หรืออุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน หรืออาจเป็นการดัดแปลงอุปกรณ์ประเภทอื่นมาใช้ในการเรียนการสอนก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้อง ดำเนินการโดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

จะเห็นได้ว่า ในความหมายของการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีการปฏิบัติงานด้านการศึกษาค้นคว้า หรือการคิดแก้ปัญหาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัย

รูปแบบของการวิจัยในโรงเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการวิจัยในโรงเรียน ได้มีบุคคลและหน่วยงานได้กล่าวถึง รูปแบบของการวิจัยในโรงเรียนไว้ ดังนี้

อีระชัย บุณยโชติ (2532 : 8) ได้กล่าวถึง รูปแบบของการวิจัยในโรงเรียนว่า การวิจัยในโรงเรียนหรือในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่ง ล้วน สายยศ (2536 : 5) ให้ความเห็นว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิจัยเพื่อมุ่ง แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นครั้ง ๆ ไป ผลของการวิจัยใช้ได้เฉพาะกลุ่มที่ทำการศึกษานั้น จะนำไปอ้างอิงกลุ่มอื่นไม่ได้ เพราะ มองขอบเขตในวงจำกัด เป็นการวิจัยปัญหาของเด็ก ในชั้นเรียนของตนเอง เพื่อแก้ปัญหการเรียนการสอนเฉพาะชั้น ในแง่ของกระบวนการหรือ วิธีการวิจัย นิยมใช้วิธีการสำรวจหรือทดลอง หรือการศึกษาเฉพาะกรณี แล้วแต่ลักษณะของ ปัญหาที่ต้องการจะศึกษา

วัลลภ กันทรพย์ (2534 : 113) ได้จำแนกรูปแบบการวิจัยในโรงเรียนออกเป็น

5 รูปแบบ คือ

1. การวิจัยสำรวจ เป็นการวิจัยเพื่อหาคำตอบโดยไม่กำหนดกฎเกณฑ์อะไร มากมายนักเป็นการสำรวจประเด็นที่อยากรู้ แล้วออกแบบไปหาคำตอบ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาลักษณะความเป็นจริงตามสภาพในเรื่องต่าง ๆ เพื่อมุ่งรวบรวมข้อมูล และรายงานลักษณะที่มีอยู่ในสภาพการณ์นั้น ๆ เช่น สำรวจทัศนคติของนักเรียน สำรวจอาชีพ ผู้ปกครอง สำรวจโรงเรียน สำรวจชุมชน และสำรวจปัญหาการเรียนการสอน
2. การวิจัยหาความสัมพันธ์ เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตั้งแต่สองตัวขึ้นไป เช่น ศึกษาวิธีสอนของครูกับผลการเรียนของนักเรียน หรือ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนกับเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน เป็นต้น
3. การวิจัยเปรียบเทียบ มีลักษณะคล้ายกับ 2 แบบแรก ในช่วงสถิตินั้น การวิจัยเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์เป็นการแสดงว่าตัวแปร 2 ตัว สัมพันธ์กันหรือไม่ มีอิทธิพลต่อกันหรือไม่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นการศึกษาเหตุและผลทางการศึกษา ในกรณีที่ไม่สามารถศึกษาด้วยการทดลอง เช่น การศึกษาว่าอะไรเป็นสาเหตุให้นักเรียนสอบตกซ้ำชั้น การศึกษาสาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนสอบตกซ้ำชั้น การศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนทะเลาะวิวาทกัน เป็นต้น
4. การวิจัยแบบทดลอง เป็นการวิจัยทดลองแบบหนูตะเภา โดยกำหนดกลุ่มควบคุม-กลุ่มทดลอง การวิจัยแบบนี้ทางสังคมศาสตร์มักจะมีจุดอ่อนมากเกี่ยวกับการควบคุมตัวแปร เพราะมนุษย์ไม่เหมือนสัตว์อื่น ๆ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ผู้วิจัยสามารถกำหนดค่าต่าง ๆ ของตัวแปรอิสระได้ตามต้องการ แล้วศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับตัวแปรตาม ซึ่งสอดคล้องกับ อีระชัย บุรณโชติ (2532 : 5) ให้ความเห็นว่า การวิจัยแบบทดลองมี 2 ประเภท คือการทดลองในสนาม และการทดลองในสภาพธรรมชาติ เช่น ทดลองกับนักเรียนขณะเรียนอยู่ในห้องเรียนปกติ และการทดลองในห้องปฏิบัติการ เป็นการกระทำในห้องปฏิบัติการ ซึ่งสามารถจะจัดและควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ การทำวิจัยแบบทดลอง ตัวแปรที่ผู้วิจัยเป็นผู้เปลี่ยนค่า เรียกว่า ตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรที่เป็นผลตามมา เรียกว่า ตัวแปรตาม เพราะ มีค่าเปลี่ยนแปลงไปตามค่าของตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจทำให้ตัวแปรตามมีค่าเปลี่ยนแปลงได้ แต่ผู้วิจัยควบคุมไม่ให้มีค่าเปลี่ยนแปลง เรียกว่า ตัวแปรควบคุม

5. การวิจัยเชิงทดลองและพัฒนา เป็นการวิจัยที่ใช้เด็กกลุ่มเดียว ไม่ต้องไปเปรียบเทียบวิธีสอนแบบดั้งเดิมกับวิธีสอนใหม่ คิดวิธีสอนแบบใหม่มาแล้ว พัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ และสอนเสร็จแล้ว สारวจดูความเข้าใจ ด้วยพื้นฐานปัญหา เอามาปรับปรุงใหม่ สอนเด็กกลุ่มเดิมในบทเรียนต่อไป ประยุกต์ไปเรื่อย ๆ วัลลภ กันทรพย ได้กล่าวอีกว่า การวิจัยทดลองและพัฒนาว่า ถ้าครูไปใช้ในโรงเรียนแล้วศึกษาหลักการ วิธีการให้ดี จะเป็น การพัฒนาสื่อ พัฒนาอุปกรณ์การสอน พัฒนากิจกรรมการสอน นับเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการวิจัย พัฒนาการเรียนการสอนมากที่สุด และได้กล่าวสรุปว่า การวิจัยที่จะมีประโยชน์ต่อการเรียน การสอนมากที่สุด ก็คือ การวิจัยโดยผู้ที่ทำการสอนเอง

กองวิจัยทางการศึกษา (2535 : 2 - 19) ได้เสนอรูปแบบของการวิจัย ในโรงเรียน โดยได้กำหนดกระบวนการของการวิจัยที่สำคัญไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาสภาพปัญหาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อหาลักษณะของปัญหา และ นำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษา หรือเปรียบเทียบผลของการใช้นวัตกรรมการศึกษา ในภายหลัง

2. การออกแบบนวัตกรรม ในด้านต่อไปนี้

2.1 โครงสร้าง/ส่วนประกอบ เช่น นวัตกรรมนี้ควรประกอบด้วยคู่มือครู กิจกรรม และสื่อ เครื่องมือวัดพฤติกรรม แบบทดสอบ เป็นต้น

2.2 ลักษณะของนวัตกรรม เช่น บอกที่มาของแนวคิด/ทฤษฎีที่นำมาพัฒนา บอกถึงลักษณะของนวัตกรรม สื่อ และเครื่องมือที่ใช้ เป็นต้น

2.3 ลักษณะการนำไปใช้ เช่น มีการอบรมครู มีการวัดหรือทดสอบนักเรียน ก่อนและหลังการใช้ช่วงเวลาประมาณ 1 ภาคเรียน เป็นต้น

3. การสร้าง หรือพัฒนานวัตกรรม ตามแนวหรือกรอบของรูปแบบนวัตกรรม ที่กำหนดไว้

4. การทดลอง แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

4.1 การนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก เพื่อตรวจสอบคุณภาพของตัวนวัตกรรม เพื่อการปรับปรุงในแต่ละส่วน เช่น การลำดับขั้นตอน ของเนื้อหาวิชา ความเป็นไปได้ของกระบวนการความถูกต้องของเนื้อเรื่อง ความเหมาะสม กับสถานการณ์จริง เป็นต้น

4.2 การนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสถานการณ์จริง เป็นการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของนวัตกรรมนั้น เพื่อการพัฒนาต่อไป

5. การประเมินผล ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีเดียวกันกับการศึกษาสภาพปัญหา การเก็บข้อมูลทำเป็นระยะ ๆ ในระหว่างการทดลอง และเมื่อจบสิ้นการทดลองแล้ว ข้อมูลที่ได้นี้ จะนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานก่อนใช้นวัตกรรม เพื่อเป็นข้อสรุปและยืนยันประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น ถ้าผลการทดลองสามารถลดหรือแก้ปัญหาได้ก็แสดงว่านวัตกรรมนั้นมีคุณค่า และนำไปขยายผลได้ โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อไป

จะเห็นได้ว่า รูปแบบของการวิจัยในโรงเรียน เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยมีลักษณะที่สำคัญ คือ 1) เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการแก้ปัญหา หรือการพัฒนาระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน 2) เพื่อศึกษาแนวทางหรือนวัตกรรมต่าง ๆ ที่จะสามารถแก้ปัญหา หรือช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และ 3) เพื่อนำนวัตกรรมที่เหมาะสมมาพัฒนาและทดลองใช้ตามกระบวนการวิจัย

แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน

ในการทำงานวิจัยในโรงเรียน นับได้ว่าเป็นงานที่ค่อนข้างจะท้าทาย ชวนให้คิดอยากลองทำ อยากติดตาม เกิดความกระตือรือร้น ใครรู้ใครเห็น ในบางครั้งต้องใช้เวลานาน เพราะเป็นงานที่ละเอียดถี่ถ้วน ฮาร์ริส (Harris. 1969 : 3) ให้ความเห็นว่า เทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัย เป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งประการหนึ่ง สำหรับส่งเสริมทักษะความสามารถด้านการวิจัยให้กับครู และมีความจำเป็นยิ่งที่ผู้บริหารหรือครูใหญ่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของครู สุนทร สุนันทชัย (2527 : 87 - 94) ได้แนะนำวิธีการส่งเสริมความรู้ความสามารถของครูในโรงเรียนได้หลายวิธี ผู้บริหารโรงเรียนสามารถที่จะเลือกนำเอาวิธีการดังกล่าวนี้ไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสม คือ 1) ประชุมครูในลักษณะที่ส่งเสริมความรู้ของครู 2) การจัดห้องสมุดสำหรับโรงเรียน 3) การอบรมครู 4) การทดลองทางวิชาการ 5) การจัดกลุ่ม หรือคณะกรรมการให้มีหน้าที่ศึกษาค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ 6) การพบปะเป็นรายบุคคล 7) การเยี่ยมห้องเรียนและการดูการศึกษาในโรงเรียนอื่น 8) การสาธิต 9) การฟังปาฐกถา การบรรยาย การอภิปราย

10) การส่งเสริมให้เป็นสมาชิกของสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ 11) ส่งเสริมให้มีการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ และ 12) การประเมินผลประสิทธิภาพของครู ณาพร สิงห์ต (2531 : 36) ได้ศึกษาพบว่า สมรรถภาพทางด้านการวิจัยของผู้นำ หรือผู้บริหารโรงเรียนมีความจำเป็น และมีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยเสริมสมรรถภาพทางด้านการวิจัยให้แก่ครู และบุคลากรการศึกษาประจำการในฐานะนักวิจัยประจำโรงเรียน ซึ่งสมรรถภาพพื้นฐานทางการวิจัยที่จำเป็นสำหรับครูและบุคลากรประจำการ จะช่วยให้มีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการวิจัยจะเป็นการเอื้ออำนวยให้ความร่วมมือในการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรของหน่วยงานต่าง ๆ หรือนำความรู้ทางการวิจัยไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา เทคนิควิธีสอน ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนอันเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2533 : 2 - 4) ได้สรุปความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ผู้สอนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย จากการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา เรื่อง เส้นทางใหม่ของการวิจัยพัฒนา เมื่อวันที่ 11 - 13 กันยายน 2533 ณ โรงแรมลพบุรีอินน์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ได้เสนอแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ดังนี้

1. แนวนโยบายและยุทธศาสตร์ของการวิจัยในโรงเรียน

1.1 ควรจัดตั้งศูนย์พัฒนางานวิจัยในส่วนภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมให้มีแหล่งข้อมูลสนเทศการวิจัยในระดับท้องถิ่น ที่ทำหน้าที่จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานด้านการวิจัย การอำนวยความสะดวกและชี้แนะข้อมูล แหล่งค้นคว้าอ้างอิง และการบริการให้คำปรึกษา

1.2 ควรส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของนักวิจัย และสนับสนุนครูผู้สอนให้มีความรู้ทางวิจัยเพิ่มขึ้น และเสริมสร้างขวัญกำลังใจของผู้ดำเนินการวิจัย

1.3 ผู้บริหารระดับสูงจะต้องให้ความสำคัญ และสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยของแต่ละหน่วยงานให้เพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องกับความเป็นจริงของการพัฒนาการศึกษา

1.4 จะต้องส่งเสริมให้มีการจัดการวิจัยที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และให้มีการร่วมมือกันดำเนินการวิจัย การกำกับดูแล ติดตามผลการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง

1.5 ควรสนับสนุนให้มีครูมาประสานงานการวิจัย การรวบรวมและเผยแพร่ผลงานวิจัยในทุกระดับ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้เพื่อกำหนดนโยบายวางแผน และแก้ปัญหการศึกษาของชาติอย่างกว้างขวาง

2. คุณภาพงานวิจัยในโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหการศึกษา

2.1 จะต้องช่วยกันส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งในด้านวิธีสอน และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่จะนำไปแก้ปัญหการเรียนการสอนในห้องเรียน

2.2 ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อการวิจัยอย่างเพียงพอ รวดเร็วและตรงเวลา รวมทั้งการหาแหล่งเงินทุนเพื่อการวิจัย ทั้งภาครัฐและเอกชน

2.3 ควรให้มีศูนย์สารสนเทศทางการวิจัย โดยใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการประสานความร่วมมือที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ผลงานวิจัย และอื่น ๆ ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทางการศึกษาอย่างทั่วถึงในทุก ๆ หน่วยงาน

2.4 จะต้องให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางด้านการวิจัย ในทุกหน่วยงานการศึกษากันอย่างจริงจัง ซึ่งจะต้องกระทำในรูปของการอบรม สัมมนา ติดตามให้คำปรึกษาการทําวิจัยอย่างต่อเนื่องจนทําวิจัยได้สำเร็จ และควรให้สถาบันที่ทําหน้าที่ผลิตครูมีหลักสูตรการทําวิจัย และภาคปริญญานิพนธ์ในหลักสูตรปริญญาตรี

2.5 จะต้องช่วยกันสร้างความตระหนักให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการทําวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนในหน้าที่ของตนเอง รู้จักแบ่งเวลาเพื่อการพัฒนาการจัดตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการทําวิจัย

2.6 ทุกหน่วยงานควรเร่งส่งเสริมให้มีการนำผลวิจัยไปใช้ในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และความต้องการที่จะแก้ปัญหของแต่ละท้องถิ่น

2.7 ทุกหน่วยงานควรเร่งส่งเสริมให้มีการนำผลวิจัยไปใช้ในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และความต้องการที่จะแก้ปัญหของแต่ละท้องถิ่น

2.8 ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบกับการวิจัยทางการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการเผยแพร่งานวิจัยทางการศึกษา ไปถึงมือผู้ใช้อย่างทั่วถึง และต้องคำนึงถึงการจัดทำ

รูปแบบที่เข้าใจง่าย และมีแนวทางการนำไปใช้ที่ชัดเจน เหมาะสมกับการนำไปใช้ในสายงานต่าง ๆ เช่น นักบริหาร นักวิชาการ หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่สอน เป็นต้น

2.9 ควรส่งเสริมวิทยาลังใจแก่ผู้ผลิตผลงานวิจัย ทั้งที่เป็นงานวิจัยขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ โดยให้กำลังใจ การยอมรับ และให้เกียรติแก่ผู้ผลิตงานวิจัยตามที่เห็นสมควร และถือเป็นเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบด้วย

3. การพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3.1 ควรให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยแก่ครู โดยการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาการวิจัยในระดับจังหวัด ในแต่ละจังหวัดให้มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานที่ชัดเจนทั้งในด้านการเจ้าหน้าที่ และความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของแต่ละท้องถิ่น

3.2 จะต้องจัดตั้งศูนย์สารสนเทศในระดับเขตการศึกษา จังหวัด และกลุ่มโรงเรียน เพื่อบริการข่าวสารและการอำนวยความสะดวกในการใช้เป็นแหล่งของข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้าที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3.3 ควรเน้นให้ทุก ๆ หน่วยงานทางการศึกษา ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ตลอดจนถึงระดับผู้ปฏิบัติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยกับการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะในระดับสถาบันการศึกษาจะต้องมีครูผู้นำทางการวิจัยทุก ๆ สถาบันการศึกษา

3.4 รัฐต้องให้ความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณเพื่อการทำวิจัย และควรให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามดูแล และประเมินผลอย่างใกล้ชิด

3.5 ควรให้มีการอบรม ประชุม สัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจและแนวทางการปฏิบัติงานวิจัยให้กับครูอาจารย์ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งชี้แนะแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการของการวิจัย ให้ไปในทิศทางที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

3.6 จะต้องสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันในระหว่างหน่วยงานต่อหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือข้อมูลทางการวิจัยการศึกษา อาจมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ที่เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ระหว่างผู้ทำการวิจัยกับผู้นำผลของการวิจัยไปใช้อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

3.7 จะต้องช่วยกันสร้างขวัญกำลังใจสำหรับนักวิจัยในท้องถิ่น ให้ความมุ่งมั่นในงานวิจัย เพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะพัฒนางานสอนตามหน้าที่รับผิดชอบในโรงเรียน

3.8 ควรให้ความสำคัญต่อครูในสถาบันการศึกษาที่ได้ผลิตผลงานการวิจัย เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน ตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่รัฐมอบให้ เช่น การเผยแพร่เกียรติคุณของนักวิจัย การคัดเลือกผลการวิจัยที่ดีเด่นทั้งในระดับจังหวัด เขตการศึกษา และประเทศ

3.9 ควรให้มีการปลูกฝังจริยธรรม และจรรยาบรรณของนักวิจัยในท้องถิ่น เพื่อสร้างความรักและศรัทธาต่อการพัฒนาการวิจัย

3.10 ควรจัดให้มีชมรมนักวิจัยในแต่ละจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประสานกิจกรรมการวิจัยกับการพัฒนาการเรียนการสอนในท้องถิ่น

3.11 ควรกำหนดบทบาทของเครือข่ายการวิจัย และหน้าที่ของเครือข่ายให้ชัดเจน

3.12 จะต้องจัดตั้งองค์กรและบุคลากรการประสานงานวิจัยในระดับเขตการศึกษาและระดับจังหวัด ให้เป็นหน่วยงานอิสระทางการวิจัย ทั้งนี้ไม่เพียงแต่หน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่รวมถึงหน่วยงานการศึกษาอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษาด้านเอกชน เป็นต้น จะได้เข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัยด้วย

3.13 จะต้องจัดตั้งคณะกรรมการวิจัยในเครือข่ายทางการวิจัยระดับต่าง ๆ โดยมีคำสั่งแต่งตั้งของกระทรวงศึกษาธิการ

3.14 จะต้องจัดทำเอกสารเป้าหมายของการดำเนินงานชี้แจงให้ผู้อยู่ในเครือข่ายทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในการทำงานวิจัย

3.15 ควรสร้างระบบการประสานงานของเครือข่ายการวิจัยที่ชัดเจน โดยพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรค และความต้องการทั้งในระดับปฏิบัติ และระดับบริหารในแต่ละหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3.16 จะต้องช่วยกันประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาของชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาด้วยระบบเทคนิควิธีการของกระบวนการวิจัย

นอกจากนี้ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2534 : 4 - 5) ได้สรุปความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาในเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และวิทยาลัยครูทั่วประเทศ จากการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา เมื่อวันที่ 5 - 9 สิงหาคม 2534 ณ โรงแรมชั้นบีเอ็ม เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ได้กำหนดบทบาทและทิศทางของการวิจัยในโรงเรียน รวมทั้งแนวทางการพัฒนาครูเพื่อการวิจัย และพัฒนาการวิจัยในโรงเรียน ดังนี้

1. การกำหนดบทบาทและทิศทางของการวิจัยโรงเรียน

1.1 การจัดอบรมเพื่อส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับความวางแผนการจัดการ และการประสานงาน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณไปสู่หน่วยงานการศึกษา ทั้งระดับกรม ระดับเขตการศึกษา และระดับจังหวัด อย่างเหมาะสม

1.2 ทุก ๆ หน่วยงานการศึกษาจะต้องมีนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจนต่อการกำหนดบทบาทและหน้าที่ในการนำเทคนิคการวิจัยนำทางการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูให้เป็นครูอาชีพทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างแท้จริง

1.3 บทบาทของผู้วิจัยในชั้นเรียน ควรเป็นการวิจัยปฏิบัติการ

1.4 การสร้างความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับผู้วิจัยในการทบทวนงานวิชาการให้เข้าใจตรงกัน โดยเฉพาะการนำเทคนิคการวิจัยไปใช้ในระบบโรงเรียน

1.5 การแต่งตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่ายการวิจัยในระดับท้องถิ่น โดยกระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายที่เด่นชัด รวมทั้งการกำหนดเครือข่ายองค์กรให้คำแนะนำปรึกษาในการทบทวน หรือผลงานทางวิชาการในระดับท้องถิ่นให้ชัดเจน

1.6 ผู้บริหารในหน่วยงานทางการศึกษา จะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมและช่วยให้ครูเกิดความต้องการในการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน

2. แนวทางการพัฒนาครูเพื่อการวิจัยในโรงเรียน และพัฒนาการวิจัยในโรงเรียน

2.1 ควรใช้หลักนิเทศภายในโรงเรียนให้ครูเกิดความตระหนักในการทบทวนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นผลงานทางวิชาการในการขอตำแหน่งได้ด้วย โดยมีข้อสังเกตว่าครูส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ แต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นในการทบทวนอย่างไร หรือจะใช้กระบวนการทบทวนอย่างไร

2.2 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนการสอน เป็นสิ่งจำเป็นของครูในการนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลการทําวิจัย หรือผลงานทางวิชาการในระดับชั้นเรียน

2.3 การนําระบบข้อมูลการวิจัยโดยให้มีส่วนแยกการวิจัยในหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในระดับเขตการศึกษา และระดับจังหวัดอย่างจริงจัง

2.4 การให้ความสำคัญต่อผลการวิจัยในห้องเรียน โดยการช่วยกันเผยแพร่และยกย่องเชิดชูผู้ผลิตผลงานอย่างต่อเนื่อง

2.5 หน่วยงานต้นสังกัดที่มีโรงเรียนอยู่ในความควบคุม จะต้องกำหนดเป็นนโยบายหลักที่ชัดเจนว่า การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่จะละเลยไม่ได้

รุ่ง เจริญจิต และกนก จันทร์ขจร (2534 : 24) ให้ความเห็นว่า แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนให้มีคุณภาพ สิ่งที่สำคัญ คือ ควรมีการจัดอบรมให้ครูรู้เทคนิคกระบวนการวิจัย การทําวิจัยให้ดูเป็นตัวอย่าง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการวิจัยไปสู่โรงเรียน และสนับสนุนครูให้ทําวิจัยสำรวจ และวิจัยทดลองเพื่อพัฒนางานในหน้าที่

นอกจากนี้ วิชัย ต้นศิริ (2534 : 21) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า งานวิจัยจะพัฒนาได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับระบบการวิจัย และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค ทั้งนี้เพราะงานวิจัยถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบของการทำงานในทุกหน่วยงาน ผลงานวิจัยส่วนหนึ่งเพื่อคนอื่นบริโภค อีกส่วนหนึ่งเพื่อตนเองบริโภคในการพัฒนางานให้มีคุณภาพ

จะเห็นได้ว่า แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน เป็นเทคนิค และวิธีการของการให้ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคล และหน่วยงานหลายหน่วย รวมทั้งการสนับสนุนให้มีปัจจัยที่เอื้อต่อการทําวิจัยในโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมการทําวิจัยในโรงเรียน

การบริหารเพื่อส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานวิจัยในโรงเรียน ได้มีกำลังใจและสามารถทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจที่มีอยู่ในหน่วยงานนั้น เอิร์ชเบิร์ก (Herzberg. 1959 : 60 - 63) ได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดสิ่งจูงใจเพื่อให้คนปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ชนิดแรก เรียกว่า ปัจจัยกระตุ้น

เป็นกระบวนการที่ชักนำ ใ้มน้าวให้บุคคลเกิดความพยายามเพื่อที่จะสนองความต้องการ บางประการให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งภิญโญ สาร (2519 : 159) ให้ความเห็นว่า ในการ บริหารงานในโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยสิ่งจูงใจที่สำคัญ 5 อย่างคือ 1. สิ่งจูงใจเป็นวัตถุ เช่น เงิน และสิ่งของ 2. สิ่งจูงใจเป็นโอกาส เช่น การให้โอกาสที่จะมีชื่อเสียงดีเด่น มีเกียรติ มีอำนาจประจำตัวมากขึ้น และโอกาสได้ ตำแหน่งที่สูงขึ้น 3. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพของการทำงาน ซึ่งอาศัยวัตถุเป็นหลัก เช่น ให้ที่นั่ งานที่ดี มีห้องทำงานส่วนตัว ให้หัวหน้างานใหญ่กว่าใต้บังคับคนอื่น หรือวัตถุอย่างอื่นที่ เป็นพิเศษ เพื่อสนองความดีความชอบ 4. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพของการทำงาน ซึ่งไม่เกี่ยว กับวัตถุ เช่น สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษาของบุคลากรในโรงเรียนที่ไม่แตกต่างกัน และ 5. การบำรุงขวัญหรือกระตุ้นใจ และสร้างความรู้สึกรักให้เกิดกับครูทั้งหลายว่า คนมี ส่วนร่วมอย่างสำคัญในการสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน อันเป็นการกระทำทุกวิถีทางที่จะให้ ผู้ปฏิบัติงานเกิดพฤติกรรมในทางที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2530 : 56 - 57) ให้ความเห็นว่า การส่งเสริมให้เกิดสิ่งจูงใจ มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพ ของการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารควรมีหลักในการจูงใจ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับ บัญชาทำงานด้วยความพึงพอใจ ดังนี้

1. ต้องพยายามทำความเข้าใจลูกน้อง หรือผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละบุคคล โดยมี ประวัติการทำงานของแต่ละคนที่เป็นทันสมัยอยู่เสมอ
2. ศึกษาความต้องการและความสนใจที่จะมีผลต่อการปฏิบัติงานของลูกน้อง หรือ ผู้ใต้บังคับบัญชา ความต้องการความสนใจนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอ
3. การให้ลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีโอกาสปฏิบัติงานที่มีความสำคัญ หรือทำ ทายความสามารถบ้าง แต่ต้องคอยสังเกตดูว่าเกินกำลังความสามารถของเขาหรือไม่
4. พยายามวิเคราะห์หาจุดอ่อน และจุดเด่นในการปฏิบัติงานของแต่ละคน และหา ทางให้เขามีโอกาสได้ใช้จุดเด่นในการทำงานให้มากที่สุด
5. การสอนงานและแนะนำวิธีทำงาน ในส่วนที่ลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ ผิดหรือส่วนที่เป็นจุดอ่อนในการทำงานของเขา ทั้งนี้อาจจะเป็นการฝึกอบรมหรือพัฒนาให้เขา ได้มีโอกาสเรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน หรือหัวหน้างานก็ได้

6. ถ้าลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาคนใดปฏิบัติงานได้ดี และถูกต้องควรรับชมเชย หรือแสดงพฤติกรรมกรรมการยอมรับในการทำงานที่ดีของเขาทันที

7. ต้องมีความมั่นใจว่าผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็น เงินเดือน หรือการเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

8. พยายามเปิดโอกาสให้ลูกน้อง หรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้ตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยท่านอาจจะมีส่วนร่วมเพื่อสังเกต หรือให้คำปรึกษาแนะนำ

9. พยายามกระตุ้นให้ลูกน้อง หรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้แสดงความคิดที่มีต่อการทำงาน วิธีการทำงาน หรือปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานให้มากที่สุด เพราะเขาเป็นผู้ปฏิบัติ ดังนั้นปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานเขาย่อมรู้จักว่า

10. ระบบข้อมูลข่าวสารจะต้องทั่วถึง เพื่อไม่ให้เกิดข่าวลือ หรือความเข้าใจผิด

11. ช่วยแก้ปัญหาให้ลูกน้อง หรือผู้ใต้บังคับบัญชาเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องงาน ถ้าปัญหานั้นจะมีผลกระทบต่อองค์การ แต่จะต้องคำนึงถึงความถูกต้องเป็นหลัก

12. การสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ทำงาน ความปลอดภัยในการทำงาน แสง เสียง เหล่านี้จะมีส่วนเสริมให้ลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานอย่างมีความสุข จะเป็นการเสริมสร้างทัศนคติทางบวกในการทำงาน

วิชัย โสสุวรรณจินดา (2531 : 75 - 78) ให้ความเห็นว่า องค์ประกอบของการส่งเสริมให้เกิดสิ่งจูงใจต่อการนำไปใช้ในการบริหารองค์การที่สำคัญ คือ

1. งานที่มีลักษณะท้าทายความสามารถ จะจูงใจให้คนใช้ความสามารถของเขาได้เต็มที่ แต่ทั้งนี้ต้องให้เหมาะสมกับคนที่มีความสนใจและกระตือรือร้นในการทำงาน โดยคำนึงถึงความสามารถ ความถนัด ทักษะของแต่ละคน และต้องไม่เล็มว่างานที่มีลักษณะท้าทายต่อคนหนึ่ง อาจไม่เป็นการท้าทายต่ออีกคนหนึ่งก็ได้

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ถ้าบุคคลได้มีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดแนวทางการทำงานเอง เขาก็จะมีแรงจูงใจที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จมากขึ้น อย่างไรก็ตาม อาจมีบางคนที่ต้องการเป็นเพียงผู้ตาม และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

3. การให้การยกย่อง คนเราต้องการได้รับการยกย่องชมเชยเสมอไม่ว่าจะอยู่ในฐานะไหน และตำแหน่งใด การยกย่องชมเชยที่เหมาะสมกับแต่ละคนจะเป็นการสร้างแรงจูงใจ

ในการทำงานที่ดี การยกย่องในบางกรณีอาจให้ในรูปแบบให้สิทธิพิเศษ เช่น ที่จอดรถ ห้องพักรับประทานอาหาร เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีสถานภาพเหนือผู้อื่นได้

4. การให้ความรับผิดชอบ การมอบหมายงานที่ให้ความรับผิดชอบที่เหมาะสมก็เป็นวิธีการหนึ่งในการจูงใจให้ปฏิบัติงานเต็มที่มีมากขึ้น นอกจากนี้การใช้แผนการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง ที่ดีจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจด้วย เพราะก่อให้เกิดการคาดหวังจะได้รับอำนาจ ความรับผิดชอบและบารมีมากขึ้นจากการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งนั้น

5. ความมั่นคงและปลอดภัย การให้ความมั่นใจว่าจะไม่ประสบสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เช่น การไม่มีการทำ การสูญเสียตำแหน่งงาน การถูกปลดตำแหน่ง การสูญเสียรายได้ จะเป็นการจัดความกล้า และสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นการจูงใจด้านหนึ่งและถ้านำไปใช้ประกอบกับการให้ความเป็นธรรมในการทำงานจะส่งผลต่อการจูงใจมากขึ้น

6. ความเป็นอิสระในการทำงาน คนงานที่มีความสามารถ และมีความเชื่อมั่นในตัวเองนั้น จะต้องการความเป็นอิสระในการทำงาน ผู้บริหารจึงไม่ควรบอกทุกอย่างว่าควรทำงานอย่างไรทุกขั้นตอน เพราะอาจเป็นการทำให้แรงจูงใจต่ำลง และเกิดความไม่พอใจในงานที่ทำได้ การแก้ปัญหานี้นอกจากการให้ความเป็นอิสระมากขึ้นแล้ว ผู้บริหารต้องวางรูปแบบงานให้มีความน่าสนใจ ท้าทายความสามารถ และมีความหมายต่อผู้ปฏิบัติงานมากขึ้น

7. การเติบโตด้านส่วนตัว เป็นการส่งเสริมให้คนงานมีโอกาสเติบโตด้านความรู้ ความสามารถ และความชำนาญมากขึ้น โดยการฝึกอบรม การให้ดูงานนอกสถานที่ การหมุนเวียนงาน และการสร้างประสบการณ์ในการทำงานด้านต่าง ๆ

8. โอกาสในการก้าวหน้า เป็นโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งเป็นสิ่งปรารถนาของผู้บริหารงาน การมีโอกาสนับตำแหน่งจะทำให้คนงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน องค์การที่มีการขยายงานและมีตำแหน่งเพิ่มอยู่เสมอย่อมสร้างแรงจูงใจได้มากกว่าองค์การที่คงที่ไม่เติบโต และไม่มีโอกาสเลื่อนตำแหน่ง

9. การแข่งขัน การยกย่องชมเชยให้รางวัลแก่ผู้ทำงานได้ดีเด่นกว่าคนอื่นจะกระตุ้นให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้น และมีความมานะพยายามมากขึ้น เพื่อให้ได้การยกย่องชมเชยบ้างนั่นเอง

กิติ ตยัคคานนท์ (2532 : 123 - 125) ให้ความเห็นว่า ในการที่จะส่งเสริมสิ่งจูงใจเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความรู้สึกอยากทำงาน ผู้บริหารควรจะใช้วิธีการ ดังนี้

1. การชมเชย หัวหน้าจะต้องชมเชยผู้ปฏิบัติงานในโอกาสที่เหมาะสม และเป็น การเพิ่มกำลังใจในการทำงานให้แก่เขา
2. การยกย่องให้เกียรติและให้การยอมรับจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความภาคภูมิใจ ที่จะได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับของสังคมรอบ ๆ ตัวเขา และจากผู้บังคับบัญชา
3. การให้ความเป็นมิตร ลูกต้องจะรู้สึกอบอุ่นเมื่อหัวหน้าให้ความเป็นมิตรอย่าง จริงใจ
4. การให้ความเป็นธรรม ผู้บังคับบัญชาต้องให้ความเป็นธรรมอย่างเสมอหน้า แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน ไม่มีการเลือกที่รักมักที่ชัง
5. การให้ร่วมคิด การที่ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ร่วมคิด กับผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานในโอกาสอันควร เช่น ร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนงาน แก้ปัญหา เป็นต้น จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรู้สึกร่วมใจที่ได้มีส่วนร่วมและ เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของด้วย
6. การร่วมทำงาน การที่ผู้บังคับบัญชาร่วมมือทำงานกับลูกน้อง ในบางโอกาสจะ สร้างความพอใจให้แก่เขามาก เนื่องจากเขามีความรู้สึกว่าหัวหน้าให้ความสำคัญกับตนเอง และ ยอมเห็นดีเห็นชอบร่วมกับเขาด้วย
7. การจัดงานให้เหมาะสมกับคน ทั้งชนิดและปริมาณของงาน ผู้ปฏิบัติได้ทำงาน ที่ตนถนัด มีปริมาณของงานเหมาะสมกับความสามารถของเขา จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้วยความ สนุก เต็มใจไม่เบื่อหน่าย
8. ช่วยเหลือเมื่อติดขัดหรือมีปัญหาเมื่อผู้ปฏิบัติงานเกิดปัญหา หรือข้อขัดข้องใน การทำงาน ผู้บังคับบัญชาเข้าช่วยเหลือแก้ไขปัญหา หรือข้อขัดข้องต่าง ๆ เหล่านั้นด้วย วิธีการต่าง ๆ เช่น ให้คำแนะนำ ร่วมคิดหาวิธีแก้ปัญหา ลงมือร่วมแก้ปัญหาหรือข้อขัดข้อง กับผู้ปฏิบัติด้วย เหล่านี้จะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึกว่าผู้บังคับบัญชาไม่ทอดทิ้ง หรือปล่อยให้เขา ทำงานอย่างโดดเดี่ยว
9. ให้ได้ทราบผลงาน ผู้ปฏิบัติงานจะมีความพอใจเป็นอย่างมาก ถ้าเขาได้ทราบ ผลการปฏิบัติงานของเขาเป็นระยะ ๆ จะทำให้เขาภูมิใจในผลสำเร็จของการปฏิบัติงานของ เขา ถ้าพบข้อบกพร่องเขาจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้ทันต่อเหตุการณ์

10. ให้มีการแข่งขัน ผู้บังคับบัญชาที่ฉลาดจะพยายามช่วยให้มีการแข่งขันในการทำงานระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่มบุคคล เช่น ให้รางวัลหรือคำยกย่องชมเชยผู้ชนะจะมีผลเป็นการช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานให้ดียิ่งขึ้น ๆ เพื่อที่จะชนะอีกฝ่ายหนึ่ง

11. พยายามใช้อิทธิพลของกลุ่มใหญ่ดึงกลุ่มเล็ก โดยการกระตุ้นให้กลุ่มบุคคลส่วนใหญ่กระทำตัวให้เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานที่ดี จะเป็นอิทธิพลที่ดึงดูดคนส่วนน้อยที่เหลือให้กระทำดีตามไปด้วย

12. การมีอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานก็เป็นปัจจัยที่สำคัญมากประการหนึ่ง ที่จะกระตุ้นให้คนอยากทำงาน เมื่อมีความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ก็จะสามารถทำได้รวดเร็ว

13. การสร้างบรรยากาศในการทำงาน ก็เป็นหน้าที่อีกประการหนึ่งที่สำคัญของผู้นำ ถ้าบรรยากาศในการทำงานดี ทั้งทางกายและทางจิตใจ เช่น ห้องทำงานสะอาด โปร่ง ไม่อับ โต๊ะเก้าอี้ทำงานนั่งสบาย ผู้ร่วมงานทุกคนตั้งแต่ผู้บังคับบัญชาก็ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่มีการขูข่มขู่ข่มขู่ใส่ร้ายกัน บรรยากาศเช่นนี้จะทำให้ทุกคนในที่นั้นอยากทำงาน

14. การให้รางวัลในโอกาสอันควร อาทิ การให้การยกย่องสรรเสริญ ชมเชย การเลื่อนยศ เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การให้สิ่งตอบแทนทางวัตถุ เช่น เลื่อนเงินเดือน

15. การทดสอบ ถ้ามีการทดสอบการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ อยู่เสมอ จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้ผลดี และข้อผิดพลาดในการทำงานของเขา จะทำให้เขาได้มีโอกาสปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดให้ดีขึ้น และภูมิใจในความสำเร็จของการทำงานของเขาเอง

จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมการท้าวิจัยในโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานวิจัยมีกำลังใจ และสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจที่มีอยู่ในโรงเรียนนั้น ที่จะช่วยสนับสนุน และกระตุ้นให้ครูผู้ท้าวิจัยในโรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจ ซึ่งผู้บริหาร จะต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการที่จะนำหลักการจูงใจในการทำงานไปใช้ในการส่งเสริมการท้าวิจัยในโรงเรียนให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และเกิดความพึงพอใจต่อครูผู้ปฏิบัติงานวิจัยในโรงเรียน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน เป็นความจำเป็นที่จะต้องกระทำควบคู่ไปกับการปฏิบัติการสอนของครู เพื่อนำข้อค้นพบจากผลการวิจัยของตนไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของตนเอง หรือแก้ปัญหาคือการเรียนการสอนที่ประสบอยู่ ซึ่งสอดคล้อง

กับ กมล ภูประเสริฐ (2535 : 121) ได้ให้ความเห็นว่า สาเหตุที่ต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เป็นเพราะมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนของครู ครูส่วนใหญ่ไม่สามารถโยงทฤษฎี หลักการที่ได้เรียนมาไปสู่การปฏิบัติได้ ครูจึงเน้นการสอนด้านเนื้อหาเป็นสำคัญ ดังนั้น ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครู ครูจึงควรมุ่งทำวิจัยในชั้นเรียน หรือภายในโรงเรียนของตน เพื่อศึกษาหาความรู้ หรือวิธีการที่จะนำมาใช้แก้ไขปัญหาการเรียนการสอน หรือปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชลลดา จิตติวัฒนพงศ์ (2536 : 84) ได้วิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาครูมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของครูอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกระบบ โดยเฉพาะมีการฝึกอบรมซ้ำให้ความรู้ 3 ด้าน คือ หลักสูตร เนื้อหา และวิธีสอนใหม่ ๆ โดยการฝึกอบรมครูให้เรียนรู้ และนำไปจัดกิจกรรมที่มีเทคนิคใหม่ ๆ เช่น การสอนด้วยกระบวนการทางวิจัย ส่วนผู้บริหารโรงเรียน ควรมีบทบาทเกี่ยวกับการบริหาร และการจัดการต่าง ๆ รวมทั้ง การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนที่สำคัญคือ

1. การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน
2. การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน
3. การให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน
4. การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และ
5. การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน

บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน

บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน เป็นพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่

1. การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน

ในการส่งเสริมที่ทำให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน เมอร์เรย์ (Murry. 1938 : 164) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ เป็นความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในกิจกรรมต่าง ๆ มีความต้องการที่จะเป็นผู้นำ ต้องการทำงานอย่างอิสระ มีความเพียรพยายามที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

อันสูงเด่นที่แจ้งไว้ ซึ่ง แมคเคลแลนด์ (McClelland. 1961 : 121 - 126) ได้กล่าวถึงลักษณะของความสำเร็จ จะประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ ๆ คือ 1. มีความรับผิดชอบสูงแสวงหาโอกาส เพื่อจะได้มีโอกาสในการรับผิดชอบแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ 2. มีเป้าหมายระดับกลาง เพราะหากไม่ประสบผลสำเร็จแล้วจะรู้สึกไม่สบายใจ ดังนั้นจึงไม่ตั้งเป้าหมายไว้สูงเกินไป เพื่อลดความเสี่ยงและให้ความเชื่อมั่นในความสำเร็จสูง 3. ต้องการได้รับข้อมูลกลับที่ทันเหตุการณ์เกี่ยวกับงานของตนว่าสำเร็จหรือล้มเหลว เพื่อการตัดสินใจของคนในงานครั้งต่อไป และ 4. ต้องการทำงานร่วมกับผู้ที่มีความสามารถ เพื่อที่เขาจะได้พยายามปรับปรุงความสามารถของเขาให้ทัดเทียมผู้ที่มีความสามารถ ความรู้สึกเช่นนี้จะเป็แรงจูงใจให้เกิดความมานะที่จะประสบผลสำเร็จสูงต่อไป และมูมอ (Moomaw. 1984 : 22 - 28) ได้อธิบายถึงหลักการที่นำไปสู่ความสำเร็จที่สำคัญ คือ 1. ผู้บริหารต้องมีความกระฉับกระเฉงในหน้าที่ และเป้าหมายของสถาบัน 2. ผู้บริหารต้องพัฒนาอาจารย์ให้เป็นกลุ่มผู้นำ เพื่อช่วยในการบอกเบิกความรู้ และการปฏิบัติงาน การพัฒนากลุ่มผู้นำอย่างนี้ จำเป็นต้องจัดหาแหล่งทรัพยากรเปิดโอกาสในการฝึกและพัฒนาผู้นำ จัดหาทุนเพื่อพัฒนาผู้นำ หรือจัดหาบริการช่วยสนับสนุน 3. ต้องกระตุ้นให้มีความคิดใหม่ ๆ มีการสนับสนุนสิ่งประดิษฐ์ใหม่ มีการศึกษาทดลอง และให้มีการนำไปเผยแพร่ และ 4. ต้องมีการประเมินผลโดยประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดดำเนินการไปแล้ว เพื่อจะได้ปรับปรุงเป้าหมายและนำไปคิดพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ มิใช่ประเมินเพียงโครงการทางวิชาการหรือกิจกรรมเท่านั้น ต้องประเมินอาจารย์และปฏิบัติงานอื่น ๆ ด้วยการประเมินนี้จะนำไปสู่การอภิปรายร่วมกัน แก้ไขปัญหาร่วมกัน ถ้าทำได้ผลดีจะนำไปสู่ความไว้วางใจกันในสัมพันธไมตรี และเป็นการจูงใจด้วย ซึ่ง สอดคล้องกับ พัทยา สายหู และคนอื่น ๆ (2526 : 54) ให้ความเห็นว่า ในการบริหารที่นำไปสู่ความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียนย่อมอยู่ที่ความต้องการของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำทศนโยบาย หรือคำสั่งที่ชัดเจน มีการจัดกำลังบุคลากร งบประมาณ และวัสดุส่งเสริมการวิจัยที่เหมาะสม ซึ่งเอกชัย กี่สุพันธ์ (2530 : 56) ให้ความเห็นว่า การที่ผู้บริหารจะบริหารให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การผู้บริหารต้องคำนึงถึงหลักในการจูงใจโดยพิจารณาว่า 1. ได้สร้างให้ลูกน้อง หรือผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกว่างานที่ปฏิบัติอยู่นั้นน่าสนใจ ทำทหายความสามารถ และอยากทำงานเพิ่มขึ้นหรือยัง 2. ผู้ใต้บังคับบัญชารู้หรือไม่ว่า ผู้บริหารคาดหวังอะไรจากเขาในการปฏิบัติงาน และเขาต้องทำอย่างไรเพื่อให้ถึงมาตรฐานขององค์การที่กำหนดไว้ และ

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2531 : 31) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีภาพความสำเร็จของงานตลอดแนว และมีการสนองความต้องการที่หลากหลายของบุคลากรในองค์การ โดยมีขั้นตอนในการปฏิบัติที่สำคัญ คือ 1. จัดให้มีการประชุมสังเคราะห์นโยบายร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติ 2. ร่วมกันตรวจสอบความสอดคล้องและความสมบูรณ์ของสภาพความสำเร็จในทุก ๆ ระดับของงาน ตั้งแต่ปัจจัยการดำเนินงาน ผลผลิตไปจนถึงผลกระทบ 3. ร่วมกันประเมินจุดเด่นและจุดด้อยของโรงเรียน 4. มีการตกลงกันว่าจะพัฒนางานของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นสัญญาสุขภาพบุรุษทุกคนต้องรักษาคำมั่นสัญญา และกลุ่มต้องช่วยกันติดตามตรวจสอบ ช่วยเหลือให้แต่ละบุคคลหรือแต่ละโรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่ให้สัญญาไว้ตามกำหนดเวลา และ 5. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูได้ปฏิบัติตามแนวดังกล่าว โดยการเยี่ยมเยียนใต้ถุน และให้กำลังใจ ตลอดจนเสนอนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้ผู้ปฏิบัติเป็นระยะ และได้อธิบายถึงลักษณะที่สำคัญของการบริหารองค์การให้ประสบความสำเร็จว่า จะต้องมียอดประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1. ความไว้วางใจต่อการลงมือปฏิบัติ องค์การที่นั่นต้องลงมือปฏิบัติไปเรื่อย ๆ มากกว่าที่จะคิดหาข้อเท็จจริงให้สมบูรณ์แล้วจึงลงมือปฏิบัติ 2. ความใกล้ชิดกับผู้บริหารองค์การที่ดีต้องคำนึงถึงคุณค่า และคุณประโยชน์ขององค์การ แสวงหาผู้บริหาร ความต้องการของผู้รับบริการควรนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการออกแบบ ปรับปรุง ค้นหา บริการและผลผลิตที่จะเป็นผลงานหลักขององค์การ 3. การพึ่งตนเอง และประกอบการเอง 4. การผลิตผลงานโดยผ่านคน การปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อพนักงานทุก ๆ ระดับเป็นสิ่งจำเป็น การสร้างขวัญและกำลังใจ และการเคารพในบุคคลเป็นพื้นฐานชักนำให้ทุก ๆ คน เสียสละให้องค์กรทำประโยชน์ให้แก่องค์กร 5. การสร้างค่านิยมองค์กรจะต้องแสดงให้เห็นถึงค่านิยมขององค์การ ในทางปฏิบัติอย่างชัดเจน และค่านิยมร่วมกันมีความสำคัญมากกว่าเทคโนโลยี และทรัพยากรต่าง ๆ มาก การประเมินก็จะต้องแสดงให้เห็นถึงการตรวจสอบค่านิยมเหล่านั้นอยู่ตลอดเวลา 6. การสร้างจากพื้นฐานเดิม การพัฒนาองค์กรต้องเริ่มจากสิ่งที่องค์กรชำนาญอยู่แล้ว โดยสร้างจากลักษณะประสบการณ์ความสำเร็จ และความสามารถสูงของบุคลากร 7. การใช้รูปแบบง่าย ๆ องค์การต้องใช้รูปแบบง่าย ๆ ที่จะทำงานได้คล่องตัว ใช้การบริหารระดับสูงน้อย ๆ และ 8. ความยืดหยุ่นคล่องตัว องค์การนั้นจะต้องมีผลของการยืดหยุ่นเข้าสู่ส่วนกลาง และการกระจายอำนาจอย่างเหมาะสม เช่นการปฏิบัติภารกิจต้องกระจายให้ลงส่วนงานปฏิบัติ แต่ค่านิยมที่สำคัญ ๆ ต้องยึดถือร่วมกันเป็นส่วนกลาง นโยบายต้องเป็นส่วนกลาง แต่การปฏิบัติย่อมมีความหลากหลาย

ไปตามกลุ่มบุคคลที่ทำงานนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ นทีทิพย์ สมเกียรติกุล (2533 : 7) กล่าวถึง องค์การที่ประสบความสำเร็จ ควรมีลักษณะ ดังนี้ 1. องค์การต้องยืดหยุ่น มีระบบงานที่ดี สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมตลอดเวลา 2. ผู้บริหารและปฏิบัติงานทำงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 3. เป้าหมายขององค์การเป็นที่ยอมรับของพนักงานทุกระดับ 4. มีการสื่อสารระบบเปิด ผู้บริหารไว้วางใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ 5. โครงสร้างระบบขององค์การจะเกี่ยวกับจุดประสงค์ หน้าที่ และสภาพแวดล้อมขององค์การ 6. กระจายงานในเรื่องการตัดสินใจ เกี่ยวกับงานประจำวันให้แก่ระดับล่างขององค์การ และ 7. ขวัญกำลังใจของพนักงานคืออยู่เสมอ

จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน เป็นการกระตุ้นและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในโรงเรียนจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งผู้บริหารต้องจัดกระบวนการบริหารให้เอื้อต่อการดำเนินงานวิจัยในโรงเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานวิจัยในโรงเรียนของครูอย่างแท้จริง

2. การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน

การให้ความยอมรับนับถือเป็นการบริหารเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจในการทำงาน มีความรับผิดชอบ และสามารถทำงานวิจัยในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เฮิร์ซเบิร์ก และคนอื่น ๆ (Herzberg and others, 1959 : 114) ได้ระบุว่า การให้ความยอมรับนับถือเป็นปัจจัยจูงใจที่กระตุ้นมนุษย์จากสถานะที่เป็นกลางให้ไปอยู่สถานะที่อยากทำงาน ซึ่งจะทำให้คนเกิดความรู้สึกว่า 1. งานที่ทำนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่าย เป็นสิ่งท้าทายและต้องใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ 2. มีอิสรภาพที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และสามารถใช้ความคิดริเริ่มของตนเองได้อย่างเต็มที่ 3. มีส่วนร่วมในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่มหรือหน่วยงาน 4. ได้รับการยอมรับนับถืออย่างจริงจังในผลสำเร็จของงานที่ทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้บังคับบัญชา และ 5. การทำงานนั้นทำให้ผู้ทำเกิดการพัฒนาตนเอง ได้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ พอร์ทเทอร์ และลอว์เลอร์ (Porter and Lawler, 1968 : 75) ให้ความเห็นว่า เมื่อบุคคลได้ตั้งความคาดหวังในผลแห่งการกระทำของตน

ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน การได้รับยกย่อง ความก้าวหน้าในการทำงาน แล้วผลนั้นเป็นไปตามความคาดหวัง ย่อมเกิดความพึงพอใจ และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับลิเกิร์ต (Likert. 1970 : 770) ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารจะต้องทำให้แต่ละบุคคลในหน่วยงานมีความรู้สึกว่าคุณเป็นที่ยอมรับนับถือและได้รับการสนับสนุนในความสำเร็จของคุณแล้ว เชื่อว่าจะใช้ความสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ซึ่ง โคเปิลแมน (Kopelman. 1986 : 24) ให้ความเห็นว่า การตั้งเป้าหมาย การบริหารงานโดยยึดจุดประสงค์ การคัดเลือก การฝึกอบรม และการพัฒนาผู้นำ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลิตภาพขององค์การโดยผ่านบุคลากรที่ทำงานในองค์การนั้น สมยศ นาวิกการ (2521 : 149 - 150) ให้ความเห็นว่า ผลตอบแทน หรือผลลัพธ์จะมีความสำคัญ และจะเป็นตัวทำให้เกิดพฤติกรรมได้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจต่อผลตอบแทน ซึ่งผลตอบแทนนั้นบุคคลจะต้องรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่เกิดจากพฤติกรรม และถ้าหากจะให้ผลตอบแทนมีผลกระทบต่อความพยายามของบุคคลหนึ่ง ๆ แล้ว เขาจะต้องรับรู้ว่าการเปลี่ยนแปลงในระดับของกำลังความพยายามจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในผลของงานปฏิบัติงานของเขา ซึ่งสอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา (2529 : 22) ได้กำหนดวิธีการดำเนินงานของผู้บริหารที่สำคัญ คือ การส่งเสริมมาตรการที่จะสร้างขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่และลดปัญหาต่าง ๆ ที่จะทำลายขวัญกำลังใจในการทำงาน พร้อมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมการปฏิบัติงานหน้าที่ให้มีผลงานดีเด่นด้วยการใช้นวัตกรรมในกระบวนการทำงาน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุมเสนอผลงานดีเด่น การส่งเสริมให้มีการเยี่ยมชมผลงานดีเด่น ส่งเสริมให้ผลงานเป็นฐานในการสร้างความก้าวหน้าของตำแหน่งหน้าที่การงาน และวิชัย โสสุธรรมจินดา (2531 : 75) ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารควรมีหลักการเพื่อส่งเสริมกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่สำคัญ คือ 1. บุคคลได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน และกำหนดแนวทางการทำงานเอง เขาจะมีแรงจูงใจที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จมากขึ้น 2. คนเราต้องการได้รับการยกย่องชมเชยเสมอไม่ว่าจะอยู่ในฐานะไหนและตำแหน่งใด การยกย่องชมเชยที่เหมาะสมกับแต่ละคนจะเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานที่ดี และ 3. การยกย่องชมเชยให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำงานได้ดีเด่นกว่าคนอื่น จะกระตุ้นให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้น และมีความมานะพยายามมากขึ้น เพื่อให้ได้รับการยกย่องชมเชยบ้างนั่นเอง

จะเห็นได้ว่า การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็นการให้เกียรติ และการยกย่องครูที่มีความรู้ ความสามารถในการวิจัย ซึ่งผู้บริหารต้องทำให้ครูเกิดกำลังใจ และความภาคภูมิใจในผลงานวิจัยของตนเอง รวมทั้งเผยแพร่ผลการวิจัยให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

3. การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน

การวิจัยในโรงเรียนถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การนำการวิจัยเข้าไปช่วยให้การเรียนการสอน และนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียนได้นั้น ครูผู้ใช้หลักสูตรต้องสามารถวิจัยได้ และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ทันเวลา และถูกต้องกับสภาพปัญหาความเป็นจริง และมีผลกระทบต่อการพัฒนาวิชาชีพครูควบคู่กันไป แฮส (Hass. 1957 : 13) ได้ชี้ให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของการส่งเสริมครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพที่สำคัญ คือ จะต้องส่งเสริมและปรับปรุงด้านวิชาชีพครู และครูทุกคนจะต้องศึกษาและทดลองวิจัยกันอย่างจริงจัง เพื่อความก้าวหน้าในการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูเกิดความรู้และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ แคสท์ (Kyte. 1960 : 217) ได้เสนอวิธีปรับปรุงคุณภาพของครูโดยการสนับสนุนครูให้ทำการทดลองวิจัยทำการสอนโดยใช้เนื้อหาวัสดุ อุปกรณ์ วิธีสอน และวิธีจัดชั้นเรียนใหม่ ๆ ให้ครูได้พบปะแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์กับครูคนอื่น ซึ่งกำลังทดลอง หรือทำงานเกี่ยวกับเรื่องเดียวกัน ผูกให้เป็นผู้บรรยาย ปาฐกถาในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับโรงเรียน และท้องถิ่น สนับสนุนให้ครูได้เขียนบทความ หรือหนังสือเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ หรือจัดให้ทำงานในด้านที่มีความสามารถ หรือมีความสนใจเป็นพิเศษ ฟอสเตอร์ (Foster. 1968 : 291) ให้ความเห็นว่าในการที่จะกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงทักษะความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และทัศนคติ ควรจัดกิจกรรมต่อไปนี้ให้เป็นประจำต่อเนื่องกัน คือ 1. ประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน 2. การประชุมปฏิบัติงานในระหว่างปิดภาคเรียนครูร้อนเพื่อสนองความต้องการของครู และสนับสนุนด้านการเงินสำหรับค่าใช้จ่ายให้กับครูที่มาประชุม 3. จัดให้มีสัปดาห์การสอนภายในโรงเรียน 4. มีการพบปะระหว่างครูที่มีการสอนวิชาเดียวกัน ชั้นเดียวกัน มีกลุ่มศึกษาตามความสนใจ 5. นำเอาปัญหาหัวเรื่องที่เกี่ยวกับการประชุมปฏิบัติการของครูภายในโรงเรียน กลุ่มศึกษา และการสาธิตการสอนไปประกอบเป็นเนื้อหาวิชาของรายวิชา

ที่ครูศึกษาในวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยระหว่างปีภาคฤดูร้อน และ 6. มีเจ้าหน้าที่ที่เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ครู เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะต้องไม่วัดผลการทำงานของครู แต่เป็นผู้ร่วมงานกับครูในการวางแผนเพื่อจัดประสบการณ์และกิจกรรมนักเรียน ซึ่งจะเป็นผลต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน สเตียร์ส และพอร์ตเตอร์ (Steers and Porter, 1979 : 433) ให้ความเห็นว่า โครงสร้างของหน่วยงาน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันกับระดับของการทำงานอย่างมีระบบแบบแผน ซึ่งสอดคล้องกับ สุกางค์ จันทวานิช (2528 : 44) ให้ความเห็นว่า โครงสร้างของหน่วยงานและระบบการบริหาร เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการวิจัยทางการศึกษา องค์ประกอบด้านโครงสร้างของหน่วยงาน ได้แก่ การจัดให้มีศูนย์ข้อมูลพื้นฐานที่ดีและพร้อมที่จะหยิบข้อมูลมาใช้ได้ มีเอกสาร และวรรณคดีที่เกี่ยวข้องเพียงพอสำหรับการทำวิจัยแต่ละเรื่อง มีคณะนักวิจัยที่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้ว มีอุปกรณ์และเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัย และมีทุนสำหรับการวิจัย ส่วนองค์ประกอบของระบบการบริหาร ได้แก่ การจัดหาและกระจายบุคลากร ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับการวิจัยอย่างเหมาะสม มีการแบ่งงานและความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม มีผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงและมีช่องทาง หรือเครือข่ายสำหรับการเผยแพร่และการติดต่อในการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับ นภาพร สิงห์ทัต (2531 : 36) ได้รายงานถึงความสำคัญของการพัฒนาสมรรถภาพด้านการวิจัยให้แก่ครู และบุคลากรประจำการทางการศึกษา ในฐานะนักวิจัยประจำโรงเรียนว่าสมรรถภาพพื้นฐานทางการวิจัยที่จำเป็นสำหรับครู และบุคลากรประจำการจะช่วยให้มีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย จะเป็นการเอื้ออำนวยให้ความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรของหน่วยงานต่าง ๆ และนำความรู้ทางด้านการวิจัยไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา เทคนิควิธีสอน ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน อันเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น ซึ่ง วัลลภ กันทรพัญ์ (2534 : 118) กล่าวสรุปไว้ว่า ในการนำวิจัยเข้าสู่โรงเรียน ผู้บริหารจะต้องมองโรงเรียนในรูปของระบบ คือ มองให้เห็นความสัมพันธ์ภารกิจขององค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบโรงเรียน ทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตให้ชัดเจน เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบโรงเรียน อาจจะเป็นปัญหาที่ระดับปัจจัย หรือระดับกระบวนการ หรือระดับผลผลิต การวิจัยจะเข้ามามีส่วนช่วยในการหาคำตอบว่า ได้เกิดปัญหาหรือข้อบกพร่องอะไรบ้างในระบบโรงเรียนนั้น ๆ

จะเห็นได้ว่า การให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน เป็นการมองเห็นคุณค่าประโยชน์ของงานวิจัยที่เกิดขึ้นโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องกระตุ้นให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

4. การมีควมรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน

ความรับผิดชอบมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิจัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แมคลานี (McClarney. 1964 : 98) ให้ความเห็นว่า ความรับผิดชอบ เป็นพันธะผูกพันที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ และเป็นความรับผิดชอบต่อภาระที่จะต้องรายงาน และพร้อมที่จะให้ตรวจสอบได้เสมอ พิชเนอร์ และเชอร์วูด (Pfiffner and Sherwood. 1965 : 160 - 165) ได้แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1. หน้าที่การงานที่มีลักษณะคล้ายกัน ก็ควรรวมกันให้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้หนึ่งผู้ใดเสีย 2. คุณสมบัติและความสามารถของบุคคลที่จะมอบหมายความรับผิดชอบว่าเป็นอย่างไร ควรจะมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบประเภทใด เพียงใดให้ได้หรือไม่ และ 3. บางกรณีงานไม่เหมือนกัน แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรืองานที่มีลักษณะหน้าที่การงานมากกว่าหนึ่งอย่าง ในกรณีเช่นนี้ หากต้องการรวมกันเพื่อมอบหมายความรับผิดชอบให้ผู้หนึ่งผู้ใด ให้พิจารณาจากสำคัญของงาน หรือการปฏิบัติงานนั้นว่า มีความโน้มเอียงไปทางใด ก็ให้ถือว่างานชิ้นนั้นเป็นงานประเภทนั้น ๆ อันเป็นแนวทางในการที่จะสร้างความพึงพอใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานที่ตนชอบ และได้มีโอกาสใช้ความสามารถเพื่อเสริมสร้างงานนั้น ซึ่งสอดคล้องกับฟิลิปโป (Flippo. 1966 : 121) ระบุว่า ความรับผิดชอบ เป็นพันธะผูกพันในการที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ สำหรับ เชสเตอร์ (Chester. 1966 : 226 - 288) ได้วิจัยพบว่า ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูศึกษาทดลองวิจัยเทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดอบรม สาธิตวิธีการสอนเพื่อให้ครูคุ้นเคยกับวิธีสอนแบบต่าง ๆ อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดโครงการให้ครูในโรงเรียนลับเปลี่ยนกันเยี่ยมเยียนชั้นเรียนและสังเกตการสอน จัดหาวิทยากรมาช่วยในการประชุมปฏิบัติการ การประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาการสอน ประเมินผลและติดตามผลการประชุมปฏิบัติงาน การประชุมปรึกษาและการสาธิตการสอน จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งานของครูแบบดีเพื่อก่อโดยไม่ให้เสีย

กำลังใจ ให้ครูมีเวลาว่างพอที่จะเข้าร่วมประชุมอภิปรายปัญหาการสอนให้ครูได้มีเวลาสำหรับงานสอนมากขึ้น ให้มีส่วนร่วมในการเลือกวัสดุทัศนวัสดุและอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครู ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือ หรือบทความเกี่ยวกับวิชาครู เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน ส่งเสริมให้ครูใช้โครงการสอนเพื่อปรับปรุงการสอน ประชุมครูเพื่อประเมินผลการเรียนการสอน และจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะและค่าที่พักให้แก่ครูที่ไปประชุมอบรมทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ กิบ (Gibb. 1969 : 316) ให้ความเห็นว่า ความรับผิดชอบของผู้บริหาร คือ ความพยายามก่อให้เกิดพลังร่วมในการปฏิบัติงาน กระตุ้นพลังให้มีการดำเนินการเป็นไปตามแนวคิดที่ได้กำหนดไว้ ประสานพลังต่าง ๆ เข้าด้วยกัน สร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับบุคคลในหน่วยงาน และทำหน้าที่เป็นต้นแบบ ในการใช้พลังเหล่านั้น สำหรับ เบลค และคนอื่น ๆ (Blake and others. 1981 : 30) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบของผู้นำทางวิชาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่สำคัญ คือ การสร้างบรรยากาศในการวิจัย และงานวิชาการที่มีคุณภาพ อันเป็นลักษณะของผู้บริหารที่เป็นนักพัฒนา (Developer) ซึ่ง กิติ ตัญญาคานนท์ (2532 : 60) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ผู้บริหารที่เป็นนักพัฒนา มักใช้เวลาส่วนใหญ่ อยู่กับผู้ใต้บังคับบัญชา และมอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับผิดชอบงานใหม่ ๆ กระตุ้นให้เขาเป็นตัวของตัวเอง รู้จักความรับผิดชอบ ขยัน และมีความคิดสร้างสรรค์

จะเห็นได้ว่า การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็นพันธะผูกพันที่จะต้องปฏิบัติต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่ดูแล เพื่อให้ครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ได้รับความช่วยเหลือ ทั้งในด้านความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5. การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน

การวิจัยในโรงเรียนเป็นความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของข้าราชการครูด้านหนึ่ง ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการบริหารบุคคล โดยยึดหลักปฏิบัติกันมาตั้งแต่ดั้งเดิมว่าเป็นการให้บำเหน็จความชอบที่ได้รับด้วย เนื่องจากบำเหน็จที่บุคคลมีความพึงพอใจเท่านั้นจึงจะสามารถนำมาใช้เป็นสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงาน ฟลิปโป (Flippo. 1971 : 556) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจะดูได้จาก

เงินเดือน ความมั่นคง สภาพการปฏิบัติงาน ความเชื่อมั่นที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ลักษณะและรูปแบบของการปกครองบังคับบัญชา โอกาสที่จะมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความเข้ากันได้ กับเพื่อนร่วมงาน และผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ฐานะทางสังคม การมีโอกาสมประกอบกิจกรรมที่มีคุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสิน (2521 : 397) ให้ความเห็นไว้ว่า สภาพในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การใดก็ตาม ควรมีการให้บำเหน็จรางวัล การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งแก่ผู้ปฏิบัติงานดี ย่อมเป็นเครื่องจูงใจให้บรรดาผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงานมีความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติหน้าที่การงานด้วยความขยันขันแข็ง มีความมั่นใจ และกำลังขวัญที่ดี อันเป็นหลักของการให้บำเหน็จความดีความชอบแก่ข้าราชการ เสนาะ ดีเยาว์ และคนอื่น ๆ (2527 : 144) กล่าวว่า การให้บำเหน็จความดีความชอบเป็นระบบของการประเมินผลที่จัดทำขึ้นเพื่อหาคุณค่าของบุคคลในแง่ของการปฏิบัติงาน และสมรรถภาพในการพัฒนาตนเอง โดยปกติผู้พิจารณา คือ ผู้บังคับบัญชาโดยตรง การพิจารณาผลงานอาจไม่ทำเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงิน และไม่จำเป็นต้องอาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การพิจารณาที่ใช้กันมาก คือ การพิจารณาผลงานที่ได้ทำโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของงาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 6 ประการ คือ 1) เพื่อประเมินผลการทำงานของบุคคล 2) เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร 3) เพื่อทำความเข้าใจกับฝ่ายนิติศาสตร์ 4) เพื่อเป็นแนวทางที่จะเปลี่ยนหน้าที่การงานของบุคลากร 5) เพื่อปรับปรุงค่าจ้างและเงินเดือน และ 6) เพื่อปรับปรุงโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล (Beach. 1970 : 311) สำหรับเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น วิสเลอร์และฮาร์เปอร์ (Whisler and Harper. 1972 : 1 - 2) ให้ทัศนะว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละคนในหน่วยงานนั้น ได้แก่ การประเมินในเรื่องกระบวนการทำงาน หรือวิธีทำงานพฤติกรรมการทำงานของแต่ละคน มีความรู้ ความสามารถ ความอดทน ฯลฯ ในการทำงาน นั้นอย่างไร ประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานว่า ได้ปริมาณและคุณภาพมากน้อยเพียงไร ตลอดจนการทำงานแต่ละคนได้ช่วยให้สำเร็จตามเป้าหมายของหน่วยงานเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคอะไรที่ต้องแก้ไขบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับ คณะกรรมการข้าราชการครู (ม.ป.ป. : ค่าน้ำ) ได้กำหนดการขอเลื่อนตำแหน่งข้าราชการครูสายงานการสอน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น หรือการขอกำหนดให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้นสำหรับตำแหน่งระดับ 7 ขึ้นไปนั้น คณะกรรมการข้าราชการครูกำหนดให้ข้าราชการครูผู้นั้น จะต้องมผลงานทางวิชาการที่เป็นเอกสารที่เกี่ยวกับการสอน

7 ประการ คือ 1) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยตรง เช่น เอกสารประกอบการสอน/แผนการสอน เอกสารคำสอน ชุดการสอน หนังสือเรียนแบบหน่วย ใบการสอน และอื่น ๆ 2) หนังสือเสริมประสบการณ์ 3) งานแปล 4) งานประดิษฐ์ 5) งานวิจัย 6) บทความทางวิชาการ และ 7) ผลงานในลักษณะอื่น ๆ ซึ่งแสดงความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับหน้าที่ของครูอาจารย์ที่ปฏิบัติ ตามปริมาณและคุณภาพของเกณฑ์คณะกรรมการข้าราชการครูกำหนด สำหรับงานวิจัย ครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ควรคำนึงถึงแนวทางการทำวิจัยในเกณฑ์ต่อไปนี้ คือ 1) การพัฒนางานที่รับผิดชอบ งานวิจัยนั้นจะนำไปพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบได้หรือไม่ 2) การนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง ผลงานวิจัยนอกจากเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานที่ตนเองรับผิดชอบ จะต้องมีความประโยชน์ต่อผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่นที่สามารถนำไปใช้อย่างได้ผลและเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาโดยทั่วไป 3) ความเป็นประโยชน์ของผลวิจัย ผลการวิจัยจะต้องไม่คลุมเครือ การแปลความของข้อมูลต้องชัดเจน ผลงานจะต้องปรากฏในรูปที่ทุกคนสามารถตีความหรือเข้าใจความหมายได้ถูกต้องในทิศทางเดียวกัน 4) ความลึกซึ้งของการวิจัยจะต้องอาศัยข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้งและต่อเนื่อง 5) ความรอบรู้ในเรื่องที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยควรจะต้องศึกษาข้อมูลในเรื่องนั้น ๆ อย่างถี่ถ้วน และถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความรอบรู้อย่างจริงจังในเรื่องที่ศึกษา และสามารถขยายผลให้บุคคล หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้สอนการพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 6) ความทันสมัยของเรื่องที่จะทำการวิจัย (วัลลภ กันทรพย์, 2531 : บทบรรณาธิการ)

จะเห็นได้ว่า ความก้าวหน้าในด้านแห่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนเป็นบัพเพศความชอบตามภาระหน้าที่ของครูที่เกิดจากผลของการที่ครูได้ทำการวิจัยในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้ผลงานการวิจัยของครูเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่ง เพื่อการพิจารณาความดีความชอบ หรือการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานของครูให้สูงขึ้น

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน เป็นพฤติกรรม การปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้บริหาร ที่ได้กระตุ้นและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียน มีการปฏิบัติงาน ด้านการศึกษา ค้นคว้า หรือการคิดแก้ปัญหาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยโดยอาศัยทักษะการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน ที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดความ

สำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน การให้ความสำคัญของงานวิจัยในโรงเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยด้านบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ทั้งในและต่างประเทศ ผู้วิจัยยังศึกษาไม่พบว่ามีผู้ทำการวิจัยในเรื่องดังกล่าว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนองานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียง ดังนี้

พรเพ็ญ ปฏิสัมพันธ์ (2532 : 46) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร พบว่า ปัจจัยทั้ง 10 ปัจจัย คือ ปัจจัยกระตุ้น ประกอบด้วย ความสำเร็จของงาน การได้รับความยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย นโยบาย การบริหาร การปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน สภาพการทำงาน และเงินที่ได้รับ ตามทฤษฎีการจูงใจของ เอิร์ชเบิร์ก สามารถทำนายการทาหรือไม่ทำการวิจัยของ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ถูกต้องร้อยละ 71.16

สมใจ จิตพิทักษ์ (2534 : 10) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยที่สำคัญ ดังนี้ 1) จากปัจจัยประเภทลักษณะบุคคลรวมสิบสามตัวแปร โดยจำแนกเป็นปัจจัยด้านชีวสังคมสิบตัวแปร และปัจจัยด้านจิตวิทยาสามตัวแปร พบว่า มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด การเข้าร่วมกิจกรรมปะทะสังสรรค์ทางวิชาการ การอ่านวารสารต่างประเทศเกี่ยวกับการวิจัย เวลาที่ใช้ในการทำวิจัย เวลาในอุดมคติในการทำวิจัย ทศนคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งมั่นอนาคต จากปัจจัยประเภทลักษณะหน่วยงานหกตัวแปร พบว่า มีเพียงสองตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ขนาดของหน่วยงาน และการสนับสนุนจากหน่วยงาน ส่วนปัจจัยประเภทสภาพแวดล้อม พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักวิจัยและการประสานความเข้าใจในหมู่นักวิจัยเอง 2) จากการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า เหตุผล

หรือแรงจูงใจในการทําวิจัยของอาจารย์ในเชิงพัฒนาตนเองที่สำคัญ ได้แก่ ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อเสียง เกียรติยศ การยอมรับ ได้รับการยกย่อง รายได้ ค่าตอบแทน ในเชิงพัฒนาวิชาการ ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น อยากทราบ สนใจใคร่รู้ เพื่อนำผลมาใช้ในการเรียนการสอน พัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอน แสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อมูลใหญ่ ๆ เพื่อตอบคำถามปัญหาข้อสงสัย ข้อข้องใจ ในเชิงพัฒนาสังคม ได้แก่ เพื่อประโยชน์ต่อสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาพัฒนาประเทศ เป็นภาระหน้าที่ของอาจารย์ เป็นความรับผิดชอบ เพื่อชื่อเสียงของหน่วยงานมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2536 : 6) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศ พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทําวิจัย นักวิจัยในหน่วยงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องแรงจูงใจในการทําวิจัย กล่าวคือ นักวิจัยในหน่วยงานส่วนกลาง เห็นว่าปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทําวิจัยจะขึ้นอยู่กับผู้บริหารของหน่วยงานที่จะให้ความสนใจ และให้การสนับสนุน มีทุนทําวิจัยเพียงพอ มีอิสระในการทำงาน มีข้อมูลพื้นฐานที่ทันสมัย และตัวนักวิจัยเองต้องมีใจรักที่จะทำงานวิชาการ ส่วนนักวิจัยในหน่วยงานในส่วนภูมิภาค เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทําวิจัย ได้แก่ ต้องการชื่อเสียงเพื่อสถานภาพทางสังคม และมีความอยากรู้อยากเห็น เห็นประเด็นที่น่าสนใจ นักวิจัย ส่วนนักวิจัยในหน่วยงานสถาบันอุดมศึกษา เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทําวิจัย ได้แก่ การทําวิจัยจะเป็นการเสริมงานประจำที่ทำอยู่แล้ว ปัจจัยรองลงไปก็คือผู้บริหารสนใจรับรู้และให้การสนับสนุน และตัวนักวิจัยจะต้องมีความอยากรู้อยากเห็น เห็นประเด็นที่จะศึกษาวิจัย และมีใจรักที่จะทำงานวิชาการ

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ในการบริหารงานวิจัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจและส่งเสริมปัจจัยที่เอื้อต่อการทําวิจัยและทำให้ผู้ปฏิบัติงานวิจัยเกิดความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับความยอมรับนับถือ ลักษณะงาน ความรับผิดชอบและความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน โดยมีตัวแปรที่เกี่ยวกับ อายุ วุฒิการศึกษา ขนาดของหน่วยงาน และการส่งเสริมการวิจัยของหน่วยงาน มีความสัมพันธ์กับการทําวิจัยของอาจารย์ในสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 146 คน แบ่งตามขนาดโรงเรียนเป็น 3 ขนาด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 48 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 70 คน และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 28 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 131 คน ได้มาจากการสุ่มแบบระดับชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ร้อยละ 90 ของจำนวนผู้บริหารที่เป็นประชากร ได้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 43 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 63 คน และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 25 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง พิจารณาตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	48	43
โรงเรียนขนาดกลาง	70	63
โรงเรียนขนาดใหญ่	28	25
รวม	146	131

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

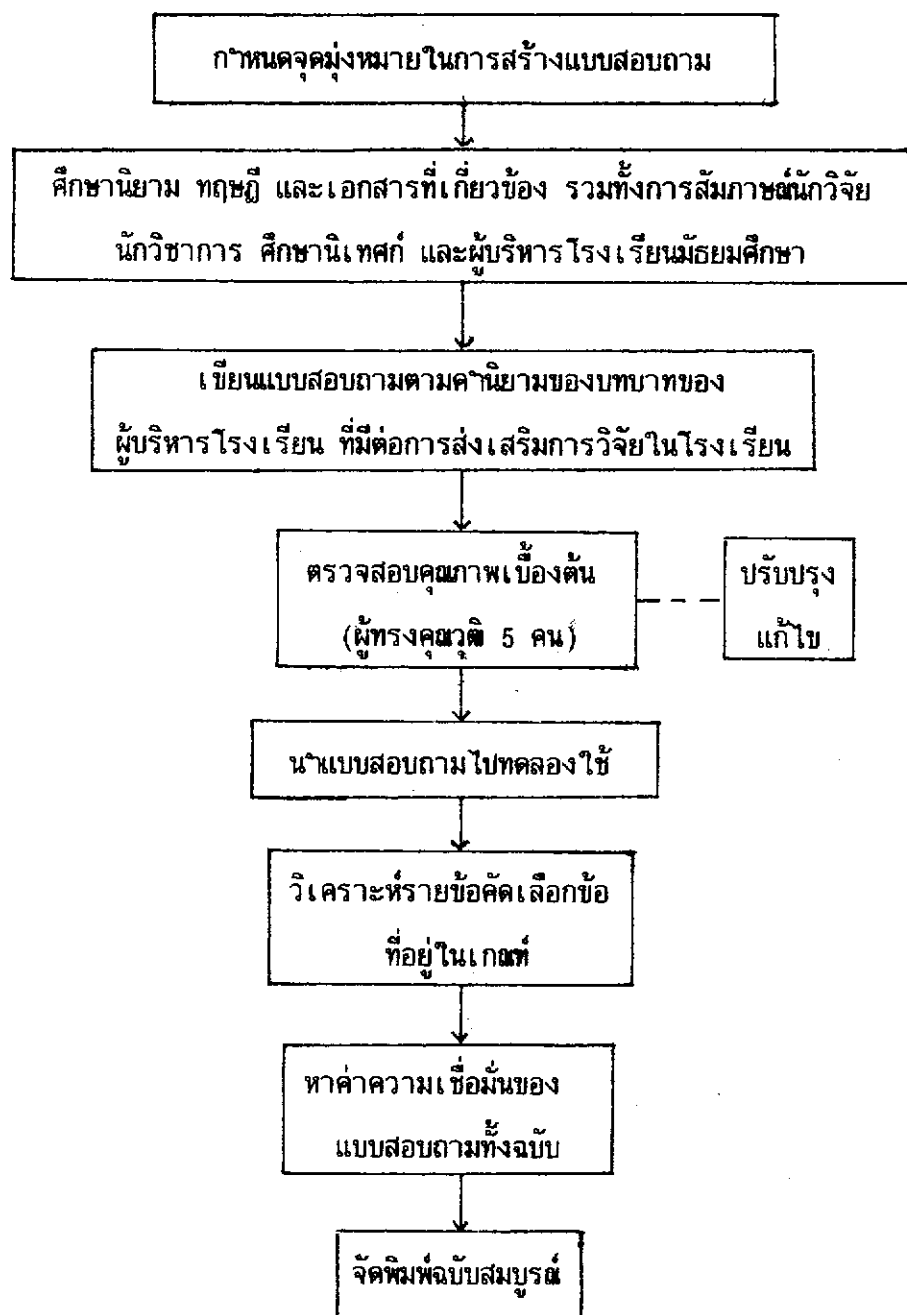
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่

1. การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ
2. การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ
3. การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ
4. การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ
5. การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน

จำนวน 10 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ภาพประกอบ 1 ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน ที่ต้องการส่งเสริมการวิจัย
ในโรงเรียน

จากภาพประกอบ 1 เป็นการแสดงลำดับขั้นการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม

1.1 เพื่อสร้างแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ต้องการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ซึ่งมี 5 ด้าน ประกอบด้วย การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน

1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น

2. ศึกษา นิยาม ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และศึกษาแบบสอบถามของ ภัณฑุร วัฒนเจริญ (2525 : ภาคผนวก) อาภาไพรรณ ยศประสิทธิ์ (2527 : ภาคผนวก) ศักดิ์ชัย บัณฑิตา (2528 : ภาคผนวก) และพรเพ็ญ ปฏิสัมพันธ์ (2532 : ภาคผนวก) รวมทั้งการสัมภาษณ์นักวิจัย นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้ให้คำสัมภาษณ์ ได้แก่ ดร.วัลลภ กันทรพิทย์ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ดร.สงบ ลักษณะ ผู้อำนวยการสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ดร.อรุณศรี อนันตรศิริชัย นักวิชาการศึกษา กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ นายธำรง ชูทัพ หัวหน้าฝ่ายสนเทศการวิจัย กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ นายสาธิต สี่หาพงษ์ นักวิชาการศึกษา กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ นายชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และนายพลศักดิ์ โชติพานิช ผู้อำนวยการโรงเรียนกอบกุลวิทยาคม กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและการสัมภาษณ์ มาสร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ ไม่ปฏิบัติเลย ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติมาก และปฏิบัติมากที่สุด และนำเสนอประธาน และกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ได้แก่

4.1 ดร.สงบ ลักษณะ ผู้อำนวยการสำนักงานทดสอบทางการศึกษา
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

4.2 นายธำรง ชูทัพ หัวหน้าฝ่ายสนเทศการวิจัย กองวิจัยทางการศึกษา
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

4.3 นายชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ ศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ

4.4 นายวิกรม ชุมสาย ณ อยุธยา ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4.5 นายสมเกียรติ คู่ทวีกุล อาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจ
จำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ทั้งฉบับ

6. การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ กระทำโดยการรวบรวม
คะแนนทั้งหมดของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคน แล้วเรียงคะแนนจากสูงไปต่ำ คัดเอา 25% สูง
และ 25% ต่ำ ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมาเป็นตัวแทนในการหาค่าอำนาจจำแนก
หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความแปรปรวน (Variance) แต่ละข้อของทั้งสองกลุ่ม
จากนั้นนำมาหาค่าความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มโดยใช้ t - test แล้วเลือกเอาเฉพาะ
ข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกสูง คือ มีค่า t เท่ากับ หรือมากกว่า 3.06 ขึ้นไป ดังปรากฏ
การวิเคราะห์ในภาคผนวก ก. ตาราง 21

7. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธี α -Coefficient ได้ค่า
ความเชื่อมั่น .98

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน [] ที่ตรงกับคุณสมบัติของท่าน และโรงเรียนของท่าน

1. วุฒิ

[] ปริญญาตรี

[] สูงกว่าปริญญาตรี

2. ขนาดของโรงเรียน

[] โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 500 คน)

[] โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 500 - 1,499 คน)

[] โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป)

3. ประสบการณ์ในการบริหาร

[] น้อยกว่า 5 ปี

[] ตั้งแต่ 5 - 10 ปี

[] มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียดแล้วพิจารณาว่าบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนของผู้บริหารอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของท่าน

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร				
		ไม่ ปฏิบัติ เลย	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มาก ที่สุด
	<u>การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัย ในโรงเรียน</u>					
01	จัดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนการทำวิจัย ที่ชัดเจน					
02	ประชุมชี้แจงคณะครูเพื่อให้ทราบนโยบาย วัตถุประสงค์ และบทบาทที่ครูต้องทำการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียน การสอน					
	<u>การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน</u>					
03	ให้การยกย่อง ชมเชยแก่ครูผู้ทำวิจัยต่อที่ประชุมใน โรงเรียนและที่อื่น ๆ					
04	ให้เกียรติบัตรหรือรางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัย					
	<u>การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน</u>					
05	ชี้แนะย้่วยให้ครูเกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียน การสอนใช้การวิจัยเป็นพื้นฐาน					
06	ส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัย หรือค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร				
		ไม่ ปฏิบัติ เลย	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มากที่สุด
	<u>การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน</u>					
07	จัดระบบการดูแลเอาใจใส่ครูให้ทำการวิจัยที่สอดคล้อง กับหน้าที่ความรับผิดชอบของตน					
08	พยายามให้คำแนะนำด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อ ปรับปรุงการเรียนการสอนของครู					
	<u>การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครู ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน</u>					
09	กระตุ้นและช่วยให้ครูคิดปรับปรุงการเรียนการสอนด้วย กระบวนการวิจัยอันเป็นความก้าวหน้าทางอาชีพของครู					
10	การผลิตงานวิจัยในโรงเรียนถือเป็นส่วนหนึ่งในการ พิจารณาความดีความชอบ					

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงกรม
สามัญศึกษา และขอหนังสือจากกรมสามัญศึกษาส่งถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง
เพื่อขอให้ผู้วิจัยได้สำรวจเก็บข้อมูลจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในเขตการศึกษา 12

2. การส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือแนบตัวจากกรมสามัญศึกษา ไปให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยทางไปรษณีย์ มีเจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัย พร้อมปิดแสตมป์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งคืนทางไปรษณีย์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 131 ฉบับ ได้รับคืนจำนวนทั้งสิ้น 129 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.47 และแบบสอบถามทั้ง 129 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืน พิจารณาตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวนที่ส่งไป (ฉบับ)	จำนวนที่ได้รับคืน (ฉบับ)	ร้อยละของ แบบสอบถาม ที่ได้รับคืน
โรงเรียนขนาดเล็ก	43	42	97.67
โรงเรียนขนาดกลาง	63	62	98.41
โรงเรียนขนาดใหญ่	25	25	100
รวม	131	129	98.47

จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวนทั้งสิ้น 129 ฉบับ เมื่อนำมาพิจารณาตามวุฒิ และประสบการณ์ในการบริหาร โดยหาค่าร้อยละ ปรากฏผลในตาราง 3 - 4

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาตามวุฒิ

วุฒิ	จำนวนผู้บริหาร (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	98	75.97
สูงกว่าปริญญาตรี	31	24.03

ตาราง 4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาตามประสบการณ์ในการบริหาร

ประสบการณ์ในการบริหาร	จำนวนผู้บริหาร (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์น้อย	31	24.03
ประสบการณ์ปานกลาง	32	24.81
ประสบการณ์มาก	66	51.16

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 129 ฉบับ มาจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ วุฒิ ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร แล้วใช้วิธีตรวจให้คะแนน นักนักสมมติของตัวเลือกที่เป็นคำตอบในแต่ละข้อ ดังนี้

- ให้คะแนน 1 เมื่อตอบในช่อง 1 ที่หมายถึง ไม่ปฏิบัติเลย
- ให้คะแนน 2 เมื่อตอบในช่อง 2 ที่หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- ให้คะแนน 3 เมื่อตอบในช่อง 3 ที่หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- ให้คะแนน 4 เมื่อตอบในช่อง 4 ที่หมายถึง ปฏิบัติมาก
- ให้คะแนน 5 เมื่อตอบในช่อง 5 ที่หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

2. นำคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 นำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยจำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ในแต่ละด้าน ตามสมมติฐานข้อ 1 โดยหาค่าที (t-test) และตามสมมติฐานข้อ 2, 3 โดยหาค่าเอฟ (F-test)

3. วิเคราะห์ข้อมูลระดับปฏิบัติ โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็น (Opinionnaire) ของ เบสท์ (Best. 1963 : 204 - 208) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ไม่ปฏิบัติเลย

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย

สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

(ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 59)

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

(ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 64)

เมื่อ $S.D.$ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้ t - test แบบเทคนิค

25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงต่ำ

สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

(ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 185)

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
$\bar{X}_H$		แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
$\bar{X}_L$		แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
s_H^2		แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
s_L^2		แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
n_H		แทน	จำนวนผู้ตอบแบบทดสอบในกลุ่มสูง
n_L		แทน	จำนวนผู้ตอบแบบทดสอบในกลุ่มต่ำ

2.2 ทหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธี Alpha Coefficient

สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

(ลัว่น สายยศ และอังกษฯ สายยศ. 2528 : 170)

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามสมมติฐาน ข้อ 1 ใช้สถิติ t - test

สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2534 : 180)

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution

$\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1

s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 2

Degress of Freedom คำนวณได้จาก

สูตร

$$df = \frac{(s_1^2/n_1 + s_2^2/n_2)^2}{\frac{(s_1^2/n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(s_2^2/n_2)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
 s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2
 n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1
 n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 2

3.2 ทดสอบความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่ม
 ขึ้นไป ตามสมมติฐาน ข้อ 2, 3 ใช้สถิติ F - test (One Way Analysis of Variance)

สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 95)

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean square between group)
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Mean square within group)

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง
 เป็นรายคู่โดยใช้ Studentized q - Statistics วิธีของ Newman - Keuls
 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 113)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอสัญลักษณ์ในการแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation)
N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน ระดับขั้นความเสรี (Degrees of freedom)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล จะเสนอผลในรูปตารางแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ใน 5 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิจารณาเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

2.1 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีคุณูปการและสูงกว่าปรกติ ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนในแต่ละด้าน

2.2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนในแต่ละด้าน

2.3 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย ปานกลาง และมาก ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนในแต่ละด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ใน 5 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการทำงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน รายละเอียดดังตาราง 5 - 10

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร N = 129	
	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยที่ชัดเจน	2.73	.89
2. ประชุมชี้แจงคณะกรรมการเพื่อให้ทราบนโยบาย วัตถุประสงค์ และบทบาทที่ครูต้องทำการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	2.91	1.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร N = 129	
	$\bar{X}$	S.D.
3. สนับสนุนให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อทำการวิจัย	2.28	.95
4. จัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการท้าววิจัย	1.98	.96
5. จัดหาอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท้าววิจัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องคิดคำนวณ กระดาษอัดสำเนา เป็นต้น	2.91	1.06
6. จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการท้าววิจัย เช่น จัดให้มีห้อง หรือมุมใดมุมหนึ่ง สำหรับศึกษาค้นคว้างานวิจัย	2.44	1.02
7. ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดหา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้ท้าววิจัย	2.71	.95
8. จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสนเทศการวิจัยด้านการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อทำการวิจัย	2.72	.94
9. ติดตามดูแลการท้าววิจัยของครูให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการวิจัย	2.42	.92
10. ติดตามเพื่อให้รับรู้ปัญหาข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของครู จนได้จุดที่ควรปรับปรุงครูให้ท้าววิจัย	2.47	.98
รวมเฉลี่ย	2.56	.77

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อเสนอแนะให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการทำวิจัย การจัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการทำวิจัย การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำวิจัย การติดตามดูแลการทำวิจัยของครูให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการวิจัย และการติดตามเพื่อให้รับรู้ปัญหาข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของครูจนได้จุดที่ควรปรับปรุงครูให้ทำวิจัย ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร N = 129	
	$\bar{X}$	S.D.
1. ให้การยกย่อง ชมเชยแก่ครูผู้ทำวิจัยต่อที่ประชุมในโรงเรียนและที่อื่น ๆ	2.84	1.14
2. ให้เกียรติบัตรหรือรางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัย	2.24	1.07
3. สนับสนุนให้ครูผู้ทำวิจัยเป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุม สัมมนา ด้านการวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	2.78	1.15
4. จัดให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความรู้และประสบการณ์การวิจัย	2.57	.92
5. ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายในการบริหารงานวิจัย	2.64	.99
6. จัดและส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบในโครงการวิจัยของโรงเรียน	2.79	.99

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร N = 129	
	$\bar{X}$	S.D.
7. ส่งเสริมให้ครูที่มีความรู้ความสามารถทางการวิจัย เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้ครู	2.70	1.01
8. สนับสนุนให้ครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย เป็นครูพี่เลี้ยงในการทำวิจัยของครู	2.68	1.02
9. ส่งเสริมให้ครูในสายวิชาเดียวกัน ได้มีโอกาสปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรื่องการทำวิจัยซึ่งกันและกัน	2.89	1.08
10. สนับสนุนให้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป	2.76	1.04
รวมเฉลี่ย	2.69	.87

จากตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อการให้เกียรติบัตรหรือรางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัย ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียนพิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร N = 129	
	$\bar{X}$	S.D.
1. ชื่นนำช่วยผู้ให้ครูเกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นพื้นฐาน	2.95	.99
2. ส่งเสริมให้ครูมีการทบทวน หรือค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน	3.14	.98
3. สนับสนุนให้ครูมีโอกาสศึกษาหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	3.18	.96
4. เปิดโอกาสให้ครูไปค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นอกโรงเรียนในเวลาที่ว่างจากการสอน	3.28	1.00
5. ส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยการแนะนำให้ครูอ่านหนังสือ ตำรา เอกสาร และวารสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทบทวน	3.29	1.04
6. ติดต่อประสานงานเพื่อแสวงหาแหล่งความรู้ หรือที่ปรึกษางานวิจัยให้ครูทราบ	2.80	.91
7. จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติงานวิจัย	2.60	.98
8. จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการทางการวิจัย เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของครู	2.30	.95

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร N = 129	
	$\bar{X}$	S.D.
9. จัดให้มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายเสริมความรู้เรื่อง การวิจัยแก่ครู	2.31	1.01
10. นำผลการวิจัยในโรงเรียนไปใช้เพื่อวางแผนการกำหนด นโยบายของโรงเรียน	2.63	1.05
รวมเฉลี่ย	2.85	.77

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.85) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการทางการวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของครู และการเชิญวิทยากรมาบรรยายเสริมความรู้เรื่อง การวิจัยแก่ครู ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พิจารณารายข้อ

ด้านการให้ความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร N = 129	
	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดระบบการดูแลเอาใจใส่ครูให้ทำการวิจัยที่สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตน	2.61	.95
2. พยายามให้คำแนะนำด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู	2.87	1.09
3. ให้ความช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานวิจัย	2.62	.98
4. มีส่วนร่วมในการให้กรณีเกี่ยวกับการวิจัยแก่ครู	2.60	.93
5. มีส่วนร่วมในการแสวงหาทางเลือกใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาที่นำไปสู่งานวิจัยในชั้นเรียน	2.71	.93
6. ส่งเสริมให้มีครูผู้นำด้านการวิจัย เพื่อจูงใจครูให้ทำวิจัย	2.75	.98
7. จัดระบบงานในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู เช่น ความเป็นอิสระ กล้าคิด ค้นคว้า และวิจัยทดลองความคิดใหม่	3.18	1.04
8. มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและพิจารณาหัวข้อวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	2.71	1.00
9. มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์สภาพปัญหา จนได้แนวทางที่นำไปสู่การวิจัย	2.70	.98

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร N = 129	
	$\bar{X}$	S.D.
10. มีส่วนร่วมในการคิดหาทางเลือกนวัตกรรมเกี่ยวกับการสอนเพื่อการวิจัย เช่น สื่อ หรืออุปกรณ์การเรียนการสอน	2.81	1.02
รวมเฉลี่ย	2.76	.84

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร N = 129	
	$\bar{X}$	S.D.
1. กระตุ้นและยั่วยุให้ครูคิดปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยอันเป็นความก้าวหน้าทางอาชีพของครู	3.09	1.08
2. การผลิตงานวิจัยในโรงเรียนถือเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ	2.75	1.05
3. พิจารณาให้ความดีความชอบแก่ครูที่ทำการวิจัยแล้วนำผลการวิจัยไปปรับปรุงงานในหน้าที่	2.81	1.07
4. ให้ออกาสครูผู้ผลงานวิจัยได้ศึกษาต่อเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะของตน	3.03	1.13
5. ให้การสนับสนุนผลงานวิจัยของครู เพื่อนำไปขอเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น	3.34	1.14
6. เปิดโอกาสให้ครูที่มีผลงานวิจัยสามารถสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับที่สูงขึ้น	3.05	1.15
7. ส่งเสริมให้ครูผู้ผลงานวิจัยมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน	3.28	1.09
8. มอบหมายภาระหน้าที่ให้ครูผู้ผลงานวิจัยได้รับผิดชอบในงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูงขึ้น	3.19	1.13
9. สนับสนุนให้ครูที่มีผลงานวิจัยให้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ	3.29	1.10

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของ ครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร N = 129	
	$\bar{X}$	S.D.
10. ส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานวิจัยนำผลงานมาเป็นส่วนหนึ่ง ในการได้รับตำแหน่งอื่นที่สูงขึ้นกว่าเดิม	3.32	1.09
รวมเฉลี่ย	3.12	.94

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร N = 129	
	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน	2.56	.77
2. ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	2.69	.87
3. ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน	2.85	.77
4. ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	2.76	.84
5. ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	3.12	.94
รวมเฉลี่ย	2.79	.77

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน โดยเฉลี่ยปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริม
การวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ในแต่ละด้าน ดังตาราง

11 - 18

ตาราง 11 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีวุฒิปริญญาตรี กับสูงกว่า
ปริญญาตรี ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	วุฒิ				t
	ปริญญาตรี N = 98		สูงกว่าปริญญาตรี N = 31		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ ของงานวิจัยในโรงเรียน	2.46	.76	2.86	.72	2.66*
2. ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัย ในโรงเรียน	2.58	.89	3.03	.69	2.90*
3. ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยใน โรงเรียน	2.76	.80	3.13	.60	2.79*
4. ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัย ในโรงเรียน	2.66	.85	3.06	.73	2.59*

ตาราง 12 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน
ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน พิจารณา
เป็นรายด้าน

บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ ของงานวิจัยในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.55	1.27	2.19
	ภายในกลุ่ม	126	73.41	.58	
	รวม	128	75.96		
2. ด้านการให้ความยอมรับนับถือครู ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.35	2.67	3.71*
	ภายในกลุ่ม	126	90.72	.72	
	รวม	128	96.07		
3. ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัย ในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.78	1.39	2.41
	ภายในกลุ่ม	126	72.62	.58	
	รวม	128	75.40		
4. ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครู ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.75	1.87	2.75
	ภายในกลุ่ม	126	86.03	.68	
	รวม	128	89.78		

ตาราง 12 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
5. ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าใน ตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยใน โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.42	2.71	3.17*
	ภายในกลุ่ม	126	107.54	.85	
	รวม	128	112.96		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.63	1.81	3.20*
	ภายในกลุ่ม	126	71.41	.57	
	รวม	128	75.04		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน และด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

เนื่องจากจากผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q-statistic วิธีของ Newman-Keuls

ตาราง 13 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย
ในโรงเรียนโดยรวมทุกด้านเป็นรายคู่ พิจารณาตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ขนาดใหญ่			
	$\bar{X}$	2.67	2.77	3.12
ขนาดกลาง	2.67	-	.10	.45*
ขนาดเล็ก	2.77		-	.35
ขนาดใหญ่	3.12			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ กับขนาดกลาง มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมากกว่า ผู้บริหารในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง

ตาราง 14 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย
ในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็นรายคู่ พิจารณาตาม
ขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่			
	$\bar{X}$	2.58	2.60	3.10
ขนาดเล็ก	2.58	-	.02	.52*
ขนาดกลาง	2.60		-	.50*
ขนาดใหญ่	3.10			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ กับขนาด
เล็ก และผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ กับขนาดกลาง มีบทบาทต่อ
การส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน
ขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำ
วิจัยในโรงเรียนมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง
ตามลำดับ

ตาราง 15 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย
ในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน
เป็นรายคู่ พิจารณาตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ขนาดใหญ่			
	$\bar{X}$	2.92	3.21	3.44
ขนาดกลาง	2.92	-	.29	.52*
ขนาดเล็ก	3.21		-	.23
ขนาดใหญ่	3.44			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ กับขนาด
กลาง มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่ง
การงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย
ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน
ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมากกว่า ผู้บริหาร
โรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง

ตาราง 16 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร
น้อย ปานกลาง และมาก ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน พิจารณาเป็นรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ ของงานวิจัยในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.15	1.58	2.73
	ภายในกลุ่ม	126	72.80	.58	
	รวม	128	75.95		
2. ด้านการให้ความยอมรับนับถือครู ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.85	2.93	4.09*
	ภายในกลุ่ม	126	90.21	.72	
	รวม	128	96.06		
3. ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัย ในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	6.11	3.06	5.56*
	ภายในกลุ่ม	126	69.29	.55	
	รวม	128	75.40		
4. ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครู ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	6.69	3.35	5.07*
	ภายในกลุ่ม	126	83.09	.66	
	รวม	128	89.78		

ตาราง 16 (ต่อ)

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
5. ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าใน ตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยใน โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.68	.84	.95
	ภายในกลุ่ม	126	111.27	.88	
	รวม	128	112.95		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.42	2.21	3.95*
	ภายในกลุ่ม	126	70.61	.56	
	รวม	128	75.03		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย ปานกลาง และมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย ปานกลางและมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน และด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย ปานกลางและมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

เนื่องจากจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย ปานกลาง และมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q-statistic วิธีของ Newman-Keuls

ตาราง 17 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย
ในโรงเรียนโดยรวมทุกด้านเป็นรายคู่ พิจารณาตามประสพการณ์ในการบริหาร

ประสพการณ์ในการบริหาร	น้อย ปานกลาง มาก			
	$\bar{X}$	2.53	2.69	2.97
น้อย	2.53	-	.15	.44*
ปานกลาง	2.69		-	.29
มาก	2.97			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสพการณ์ในการบริหารมาก กับ
ประสพการณ์ในการบริหารน้อย มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนโดยรวมทุกด้าน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสพการณ์ในการ
บริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มี
ประสพการณ์ในการบริหารน้อย

ตาราง 18 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย
ในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็นรายคู่ พิจารณาตาม
ประสบการณ์ในการบริหาร

ประสบการณ์ในการบริหาร	น้อย ปานกลาง มาก			
	$\bar{x}$	2.42	2.53	2.89
น้อย	2.42	-	.11	.47*
ปานกลาง	2.53		-	.36*
มาก	2.89			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก กับ
ประสบการณ์ในการบริหารน้อย และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก
กับประสบการณ์ในการบริหารปานกลาง มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนด้าน
การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยใน
โรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มี
ประสบการณ์ในการบริหารน้อย และประสบการณ์ในการบริหารปานกลาง ตามลำดับ

ตาราง 19 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย
ในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียนเป็นรายคู่ พิจารณาตาม
ประสบการณ์ในการบริหาร

ประสบการณ์ในการบริหาร	น้อย ปานกลาง มาก			
	$\bar{X}$	2.55	2.72	3.05
น้อย	2.55	-	.17	.50*
ปานกลาง	2.72		-	.33*
มาก	3.05			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก กับ
ประสบการณ์ในการบริหารน้อย และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก
กับประสบการณ์ในการบริหารปานกลาง มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน
ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยใน
โรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริม
การวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญของการวิจัยในโรงเรียนมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียน
ที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย และประสบการณ์ในการบริหารปานกลาง ตามลำดับ

ตาราง 20 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย
ในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็นรายคู่ พิจารณาตาม
ประสบการณ์ในการบริหาร

ประสบการณ์ในการบริหาร	น้อย ปานกลาง มาก			
	$\bar{X}$	2.43	2.64	2.97
น้อย	2.43	-	.19	.52*
ปานกลาง	2.64		-	.33
มาก	2.97			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก กับ
ประสบการณ์ในการบริหารน้อย มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความ
รับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย
ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยใน
โรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียน
ที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติที่คำนวณค่าต่าง ๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวมทุกด้าน แล้วนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ ซึ่งมี 5 ระดับ คือ ไม่ปฏิบัติเลย ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติมาก และปฏิบัติมากที่สุด
2. เปรียบเทียบบทบาทของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม
 - 2.1 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีคุณวุฒิปฏิบัติ และสูงกว่าปฏิบัติ ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนแต่ละด้าน
 - 2.2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนแต่ละด้าน
 - 2.3 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย ปานกลาง และมาก ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนในแต่ละด้าน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 สรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน และในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิปฏิบัติ และสูงกว่าปฏิบัติ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิสูงกว่าปฏิบัติ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิปฏิบัติ ยกเว้นด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการทำงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย ปานกลาง และมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย และประสบการณ์ในการบริหารปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำการวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมๆ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง หากเรียงลำดับการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน จะได้ดังต่อไปนี้ คือ ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็นการบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้ผลงานวิจัยของครูเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่งเพื่อการพิจารณาความดีความชอบ หรือการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานของครูให้สูงขึ้น ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับ การบำเหน็จความชอบตามภาระหน้าที่ของครูที่เกิดจากผลของการที่ครูได้ทำการวิจัยในโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้ได้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ ทุกด้าน ถึงแม้จะอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกันก็ตาม ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนได้เห็นความจำเป็น และความสำคัญของการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำการวิจัยในโรงเรียน โดยเฉพาะข้อการให้สนับสนุนผลงานวิจัยของครูเพื่อนำไปขอเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ทุกข้อ ถึงกระนั้นก็ตามยังปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ยต่ำในข้อการผลิตผลงานวิจัยในโรงเรียนถือเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนมีข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ซึ่งมีจำนวนน้อยมากที่ครูในโรงเรียนให้ความสนใจเลือกทำวิจัยเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 12 (2535 : 115) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ครูมีการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาน้อยมาก หรือไม่ปฏิบัติเลย

ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน เป็นการกระตุ้นให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยวิธีการวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับ การมองเห็นคุณประโยชน์ของงานวิจัยที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนได้เห็นความจำเป็นของการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน โดยเฉพาะ ข้อการส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยการแนะนำให้ครูอ่านหนังสือ ตำรา เอกสาร และวารสารต่าง ๆ ที่

เป็นประโยชน์ต่อการท้าววิจัย มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ทุกข้อ ถึงกระนั้นก็ตาม ยังปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ยต่ำในข้อการจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการทางการวิจัย และการเชิญวิทยากร มาบรรยายเสริมความรู้ เรื่องการวิจัยแก่ครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียน มีข้อจำกัดในการคิดวางแผนการจัดอบรม โดยเฉพาะการประสานงานกับวิทยากรที่จะมาช่วยครู ให้มีความรู้ และทักษะในเรื่องการวิจัย ซึ่งเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการเรียกศรัทธา และความเชื่อถือ อาจกล่าวได้ว่า วิทยากรที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันจนเป็นที่ยอมรับนั้นเมื่ออยู่ไม่มากนัก ทำให้การประสานงานเพื่อให้ได้มาซึ่งคณะวิทยากรที่เข้มแข็งมาร่วมดำเนินงานเป็นสิ่งที่หาได้ยาก ประกอบกับในปัจจุบันได้มีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการอบรมวิจัยทางการศึกษามากขึ้น จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดที่จะเป็นผู้จัดการ อบรมวิจัยในโรงเรียนน้อยลงไป

ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ท้าววิจัยในโรงเรียน เป็นการเอาใจใส่ดูแล เพื่อให้ครูผู้ท้าววิจัยในโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือทั้งในด้านความรู้ และทักษะการปฏิบัติการวิจัยในโรงเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับพันธะผูกพันที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องปฏิบัติต่อครูผู้ท้าววิจัยในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนได้เห็นความจำเป็น และความสำคัญของการมีความรับผิดชอบ ต่อครูผู้ท้าววิจัยในโรงเรียน โดยเฉพาะในข้อ การจัดระบบงานในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู เช่น มีความเป็นอิสระ กล้าคิด ค้นคว้า และวิจัยทดลองความคิดใหม่ ๆ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ทุกข้อ ถึงกระนั้นก็ตาม ยังปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ยต่ำในข้อ การมีส่วนร่วมในการให้กรณีเกี่ยวกับการวิจัยแก่ครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้พื้นฐานการวิจัย และเทคนิควิธีการที่จะมาเร่งเร้าที่จะช่วยเสริมทักษะ และความสามารถทางการวิจัยให้แก่ครู ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 3) ได้ระบุว่า ผู้บริหารขาดความรู้ความสามารถในการวิจัย รวมทั้งขาดเทคนิค และการให้คำปรึกษาแนะนำ ในการท้าววิจัยในสถานศึกษา ยังไม่มีประสิทธิภาพ

ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ท้าววิจัยในโรงเรียน เป็นการทำให้ครูเกิดกำลังใจ และความภาคภูมิใจในผลงานวิจัยของตนเอง รวมทั้งการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับ การให้เกียรติ และการยกย่องครูที่มีความรู้ความสามารถในด้านการวิจัย ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนได้เห็นความจำเป็น และความสำคัญของการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ท้าววิจัยในโรงเรียน โดยเฉพาะในข้อการส่งเสริมให้ครูในสาขา

วิชาเดียวกันได้มีโอกาสปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการทำวิจัยซึ่งกันและกัน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ทุกข้อ ถึงกระนั้นก็ตาม ยังปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ยต่ำในข้อ การให้เกียรติบัตร หรือรางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัย อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่มีมาตรการที่จะสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนที่เด่นชัด การให้ความยอมรับในผลงานวิจัยจะเป็นไปในรูปที่แสดงออกทางคำพูดมากกว่าการกระทำโดยแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ จรรยา สุวรรณทัต (2529 : 156) ได้กล่าวว่า สภาพการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทย ยังไม่เป็นที่ยอมรับ และให้ความเชื่อถือในการนำไปปฏิบัติ โดยเฉพาะการนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางนโยบายในระดับต่าง ๆ ของผู้บริหารนั้นน้อย

ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน เป็นการสนับสนุนให้ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จะได้หาแนวทางแก้ไขได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับเทคนิค และวิธีการของการให้ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการทำวิจัยในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียน เห็นความจำเป็น และความสำคัญของการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน โดยเฉพาะในข้อ การประชุมชี้แจง คณะครูเพื่อให้ทราบนโยบาย วัตถุประสงค์ของบทบาทที่ครูต้องทำการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการจัดหาอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องคิดเลข กระดาษอัดสำเนา เป็นต้น ถึงกระนั้นก็ตาม ยังปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยต่ำในเรื่องการจัดหาแหล่งทุน และการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการทำวิจัย การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำวิจัย เช่น จัดให้มีห้องหรือมุมใดมุมหนึ่งสำหรับศึกษาค้นคว้างานวิจัย และการติดตามเพื่อให้รับรู้ปัญหา เช่น จัดให้มีห้องหรือมุมใดมุมหนึ่งสำหรับศึกษาค้นคว้างานวิจัย และการติดตามเพื่อให้รับรู้ปัญหา ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของครูจนได้จุดที่ควรปรับปรุงครูให้ทำวิจัย อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ค่อยเข้าใจนโยบายการทำวิจัยในโรงเรียนเท่าที่ควร และไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจังจากผู้บริหารโรงเรียนมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารทุกระดับให้ความสำคัญกับนโยบายการวิจัยน้อย วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยไม่เพียงพอกับความต้องการรวมทั้งบุคลากรขาดความเข้าใจในงานด้านวิจัย

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิสองปริญญาตรี มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิปริญญาตรี อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิสองปริญญาตรี ได้มีการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนโดยยึดหลักทฤษฎีตามหลักการที่ได้เรียนมา และได้นำความรู้ความสามารถทางด้านการวิจัยไปใช้ในการบริหารงานอย่างมีเหตุผล

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน และด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิสองปริญญาตรี ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษาอยู่แล้ว จึงสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติในแต่ละด้านดังกล่าว ได้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิปริญญาตรี ส่วนด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะบทบาท และหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนทุกคนที่จะต้องส่งเสริมให้ผลงานวิชาการของครูเป็นฐานในการสร้างความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน เพราะ คณะกรรมการข้าราชการครู (ม.ป.ป. : ค.น.า) ได้ใช้ระบบการจําแนกตำแหน่งครูตามวิทยฐานะ หรือฐานะของการเป็นผู้ทรงความรู้ในงานการศึกษา โดยเฉพาะงานวิจัย ถือว่าเป็นผลงานทางวิชาการประเภทหนึ่งที่สามารถใช้เป็นฐานในการสร้างความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น

3. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ กับขนาดกลาง มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานใน

โรงเรียนขนาดใหญ่มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัจจัยที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการวิจัยในโรงเรียน โดยเฉพาะ การมีศูนย์ข้อมูลพื้นฐานที่ดี การมีอุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก รวมทั้งงบประมาณสำหรับการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530 : 174 - 175) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ความเสมอภาคของการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาโดยทั่วไป โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หรือโรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนมากจะเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร หรือโรงเรียนระดับจังหวัด จะมีทรัพยากรทางการศึกษาที่ดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนด้านต่าง ๆ เป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ กับขนาดเล็ก และผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ กับขนาดกลาง มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง ตามลำดับ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติในโรงเรียนขนาดใหญ่ สามารถปรับปรุงระบบการบริหารงานในโรงเรียนให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของการบริหารงานสมัยใหม่ ที่เน้นการให้ความยอมรับนับถือครูในฐานะผู้ทรงความรู้ในงานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา (2529 : 22) ได้กำหนดกลวิธีในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สำคัญ คือ การส่งเสริมมาตรการที่จะสร้างขวัญกำลังใจ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุม เสนอผลงานดีเด่น การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานริเริ่มสร้างสรรค์ มีการใช้นวัตกรรมจนได้ผลงานดีเด่น เป็นต้น ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่อยอมมีความพร้อมในการจัดการบริหารบุคคล การใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษา และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ตามเป้าหมายของงานได้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ กับขนาดกลาง มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะการส่งเสริมให้ครูเกิดความต้องการที่จะสร้างสรรค์ผลงานวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการเลื่อนตำแหน่งการงานในโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ย่อมขึ้นกับความสนใจของครูในโรงเรียนที่จะคิด และทำวิจัย ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมที่จะส่งเสริมครูให้ทำวิจัยในโรงเรียน ประกอบกับครูอาจารย์ในโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับการทำวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานเพิ่มขึ้น

4. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย ปานกลาง และมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก กับประสบการณ์ในการบริหารน้อย มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนเป็นงานค่อนข้างใหม่ของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งรัฐได้มีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน และนำผลงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริม และช่วยๆให้ครูเกิดความต้องการในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน และการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน (กองวิจัยทางการศึกษา, 2534 : 4) เป็นเหตุให้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ รวมทั้งความรู้ใหม่ที่ได้จากการฝึกอบรม สัมมนา หรือจากการศึกษาเอกสาร และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในโรงเรียน จึงเป็นเหตุให้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนด้านต่าง ๆ เป็นรายคู่ จานแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก กับประสบการณ์ในการบริหารน้อย และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก กับประสบการณ์ในการบริหารปานกลาง มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียนมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย และประสบการณ์ในการบริหารปานกลาง ตามลำดับ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็นลักษณะของการให้เกียรติ และการยกย่องครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะสูง และมีความยินดีที่จะให้การสนับสนุนชมเชย และให้เกียรติแก่ครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ส่วนในด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก ย่อมมองเห็นคุณประโยชน์ของงานวิจัยที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เพราะในการบริหารงานในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนย่อมจะต้องมีการแก้ไข และพัฒนางานอยู่เสมอ เพื่อให้ก้าวทันกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป จึงเป็นเหตุให้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก ย่อมมีแนวทางการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนทั้งสองด้านดังกล่าวที่ชัดเจน

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกับประสบการณ์ในการบริหารน้อย มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะของการเอาใจใส่ดูแลเพื่อให้ครูทำวิจัยในโรงเรียนให้ได้รับความช่วยเหลือทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับการวิจัย ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก ย่อมมีความรู้ และประสบการณ์ที่

สิ่งสมไว้ จะทำให้สามารถนำไปบริหารงานวิจัยในโรงเรียนเพื่อควบคุม ติดตาม ดูแล และ นิเทศ ช่วยแก้ปัญหาพัฒนางาน และสร้างขวัญกำลังใจให้ครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนได้มากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับ สำนักงาน สมัยศึกษาจังหวัด และเขตการศึกษา ดังนี้

1. ควรให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ นโยบายการบริหารงานวิจัยในโรงเรียน หลักการมุ่งเน้นในการบริหารงาน ตลอดจนเทคนิควิธี การส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนเพิ่มขึ้น โดยจัดให้มีการอบรมประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญ ของการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนมากขึ้น
2. ควรให้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิปริญญาตรี ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้พื้นฐานด้าน การวิจัย และเทคนิควิธีการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนให้มากขึ้น โดยจัดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนา การจัดทำคู่มือการปฏิบัติเผยแพร่ หรือการสนับสนุนให้ลาศึกษาต่อในระดับที่สูง ขึ้นไป
3. ควรให้ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง ได้รับการปรับปรุง และพัฒนาระบบการบริหารงานวิจัยในโรงเรียน รวมทั้งการจัดให้มีแหล่ง วิทยาการต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน เพิ่มขึ้น โดยการกำหนดให้มีเกณฑ์มาตรฐานในการบริหารงานวิจัยในโรงเรียน เพื่อผู้บริหาร โรงเรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนต่อไป
4. ควรให้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย และประสบการณ์ ในการบริหารปานกลาง ได้รับการพัฒนากระบวนการบริหารงานการส่งเสริมการวิจัยใน โรงเรียนเพิ่มขึ้น โดยการจัดให้มีหลักสูตรการอบรมผู้บริหารโรงเรียน ทั้งในระยะเตรียมเข้า สู่ตำแหน่ง และเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารแล้ว และการศึกษาดูงานการวิจัยในโรงเรียนในต่าง ประเทศ เพื่อเป็นการเสริมประสบการณ์ให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะที่ดีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ตามนโยบายของกรมสามัญศึกษาในขอบเขตที่กว้างขึ้นไปอีก โดยให้ครอบคลุมทุกจังหวัด และเขตการศึกษาอื่นด้วย เพื่อให้ทราบภาพรวมเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน กับตัวแปรต่าง ๆ เช่น วุฒิ ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ในการบริหาร และเวลาที่ใช้ในการบริหารงานในโรงเรียน เพื่อจะเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ในตัวแปรอื่น ๆ เช่น ในแต่ละจังหวัด เขตการศึกษา หรือภาคภูมิศาสตร์ เพื่อจะเป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรฐานในการบริหารงานวิจัยในโรงเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนของแต่ละท้องถิ่นต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน เขตการศึกษา 12 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ปีการศึกษา 2537 จำนวน 131 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบระดับชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ร้อยละ 90 ของจำนวนผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ประกอบด้วยข้อความถาม ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน จำนวนคำถามละ 10 ข้อ รวม 50 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ ไม่ปฏิบัติเลย ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติมาก และปฏิบัติมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล กระทำโดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ จำนวน 131 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมาเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด 129 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.47

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล อธิสภาก. "การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและประเทศใกล้เคียง" เอกสารการสอน
ชุดวิชาการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2525.
- กมล ภูประเสริฐ. แนวทางการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาผลงานวิชาการ. เอกสาร
รายงานการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 134/2535 กรมวิชาการ กระทรวง
ศึกษาธิการ, 2535, อุดรธานี.
- กิตติ ตยัคคานนท์. นักบริหารทันสมัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดีเตอร์ฟลาย, 2532.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. ยุทธวิธีสายทาง. คู่มือการใช้รูปแบบการติดตามและประเมิน
โครงการกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพฯ : อมรินทร์
พรินติ้ง, 2531.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน, ประสิทธิภาพของการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :
พินน์พับบลิชซิง, 2530.
- _____. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พรินติ้ง,
2535.
- _____. สภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พรินติ้ง,
2536.
- คณะกรรมการข้าราชการครู, กระทรวงศึกษาธิการ. มาตรฐานกำหนดตำแหน่งบริหารใน
สถานศึกษา. ม.ป.ป., อุดรธานี.
- จรรยา สุวรรณทัต. "สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์." วารสารสารานุกรมศึกษาศาสตร์.
5 : 156 - 163, ตุลาคม - ธันวาคม 2529.
- ชลลดา จิตติวัฒนพงศ์. การจัดการศึกษาไทยในทศวรรษหน้า : มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ.
41 ปีกรมวิชาการ, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2534.
- ธีระชัย ปุณณโชติ. การสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2532.

- นภาพร สิงห์ดี. การพัฒนาชุดการสอนรายบุคคลเพื่อเสริมสมรรถภาพทางการวิจัยสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531, อัดสำเนา.
- นทีทิพย์ สมเกียรติกุล. "การพัฒนางาน" ในเอกสารการประชุมสัมมนาผู้บริหารการศึกษา เรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนางานทางการศึกษา. เอกสารหมายเลข 1 หน้า 1/1 - 1/7, กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- บรรจง พงศ์ศาสตร์. คำบรรยายของอธิบดีกรมสามัญศึกษา ปี พ.ศ. 2536. ไดอารี่ กรมสามัญศึกษา, กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2536.
- ฝึกหัดครู กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. การศึกษาความต้องการของเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2527.
- พันธ์ชัย วิทโคโต. สภาพปัญหา แนวทางการพัฒนาและการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2536.
- พัทธยา สายหู สุกางค์ จันทวานิช และอุทุมพร ทองอุไทย. "สภาพการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทย" ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 6(6) : 23 - 24 สิงหาคม - กันยายน 2526
- พรเพ็ญ ปฏิสัมพันธ์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตประสานมิตร. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532, อัดสำเนา.
- ภิญโญ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2519.
- ภิญโญ วัฒนเจริญ. ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525, อัดสำเนา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2526.
- รุ่ง เจนจิต และกนก จันทร์ขจร. การพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา. เอกสารการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 107/2534 กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2534, อัดสำเนา.

- รุ่งทิวา จักรกร. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2526.
- ล้วน สายยศ. การวิจัยและขั้นตอนของการวิจัย. เอกสารการอบรมปฏิบัติการท้าววิจัย, โดยคณะอาจารย์ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536, อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.
- วิจัยทางการศึกษา กอง, กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. การนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการศึกษา. สรุปผลการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับวิจัยทางการศึกษา, 2529, อัดสำเนา.
- _____. เส้นทางใหม่ของการวิจัยพัฒนา. เอกสารการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 107/2533, อัดสำเนา.
- _____. รูปแบบการอบรมวิจัยปฏิบัติการเชิงระดับโรงเรียน. เอกสารสรุปผลการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา, 2534, อัดสำเนา.
- _____. คู่มือการใช้บทเรียน. โครงการอบรมวิจัยปฏิบัติการเชิงพัฒนาระดับโรงเรียน, 2535, อัดสำเนา.
- _____. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2535 - 2536 ของกรมวิชาการ. 2537, อัดสำเนา.
- วรวิทย์ วสันตสารกร. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.
- วัฒนา สุตรสุวรรณ. ลับ - เฉพาะผู้เป็นหรือกำลังจะเป็นผู้บังคับบัญชา. พิมพ์ครั้งที่ 3 นครหลวง : ไทยอนุเคราะห์ไทย, ม.ป.ป.
- วัลลภ กันทรพิทย์. "บทบรรณาธิการ." วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 18(3) : กรกฎาคม - กันยายน 2531 กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.
- _____. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน. แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อการขยายโอกาสการศึกษา, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

วิจัย ไกลสุวรรณจินดา. ความลับขององค์การ. ฝ่ายวิชาการและพัฒนาระบบงาน,
ธนาคารกรุงไทย, 2531.

วิจัย ตันศิริ. การพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา. เอกสารการวิจัยทางการศึกษา
อันดับที่ 107/2534 กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2534, อุดรธานี.

วิชาการ กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2531
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2531). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

_____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2534 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

ศึกษาธิการ กระทรวง. นโยบายและแนวทางการวิจัยทางการศึกษา การศาสนาและการ
วัฒนธรรม ของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535 - 2539. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 12 สำนักงาน. การประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. เอกสารลำดับที่
9/2535, ฝ่ายมาตรฐานการศึกษา, 2535, อุดรธานี.

ศักดิ์ชัย บัณฑิต. กระบวนการวางแผนปฏิบัติการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 6. ปรินญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528, อุดรธานี.

สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

สมหวัง พิชยานุวัฒน์. คุณภาพงานวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา. สรุปคำบรรยายในการประชุม
ปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 7 เอกสารการวิจัยทางการศึกษา
อันดับที่ 107/2534, กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2534, อุดรธานี.

สุภางค์ จันทวานิช. บรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สวัสดิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2528.

สามัญศึกษา กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2524.

_____. คู่มือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสามัญศึกษา
จังหวัด พ.ศ. 2529. กองแผนงาน, 2529, อุดรธานี.

สามัญศึกษา กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. ทิศทางการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ปี 2530.

2529, อัดสำเนา.

_____. ขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.

_____. สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 7

(พ.ศ. 2535 - 2539). ฝ่ายแผนงาน, 2534, อัดสำเนา.

_____. สถิติการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2535. กองแผนงาน,

2535, อัดสำเนา.

สมใจ จิตพิทักษ์. "ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลผลิตการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีน

ครินทร์วิโรฒ." บทความย่อปริทัศน์การศึกษาคณะกับัณฑิต การศึกษามหาบัณฑิต

วิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2532. บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2534.

สมยศ นาวิการ. การพัฒนาองค์การและการจูงใจ. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ :

ดวงกมล, 2521.

เสนาะ ดีเยาว์ สุปราณี ศรีจักรกฤษ และนิยะดา ชูดวงศ์. การบริหารงานบุคคล.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

สุนทร สุนันท์ชัย. "การส่งเสริมความรู้ของครู" คู่มือครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา.

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2527, อัดสำเนา.

โสภาค วิริโยธิน. การนำ O.D. ไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. ในเอกสารการประชุม

สัมมนาผู้บริหารการศึกษา, เอกสารหมายเลข 15 กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหาร

การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มศว.ประสานมิตร, 2533, อัดสำเนา.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. การบริหาร ทักษะ และการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์น

การพิมพ์, 2530.

อาไพวรรณ ยศประสิทธิ์. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทของ

วิชาการ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2527, อัดสำเนา.

Beach, Dale S. Personnel : The Management of people at work. 2nd ed.
New York : The Macmillan Company, 1970.

- Best, John W. Research in Education. New Jersey : Prentice - Hall Inc., 1963.
- Blake, Robert R. Jane Srygley Mouton and Martha Shipe Williams. The Academic Administrator Grid. San Francisco : Jossey Bass Publishing, 1981.
- Chester, Nolte M. An Introduction to School Administration : Select Reading. New York : the Mc Millan Company, 1966.
- Cory, Durward. Incentives in the Inservice Education of Teacher. North Central Association Quarterly, 25 April, 1951.
- Foster, Richard L. "The Search for Change," Educational Leadership. 25 : 28 - 29 January, 1968.
- Flippo, Edwin B. Management : A Behavioral Approach. Boston : Allyn and Bacon Inc., 1966.
- _____. Principle of Personnel Management. 3rd ed. New York : McGraw - Hill, 1971.
- Gibb, Jack R. "Dynamics of Leadership," in Thomas J. Sergiovanni. Organizations and Human Behavior Focus on School. New York, Mc Graw - Hill, 1969.
- Good, Carter V. "Role," Dictionary of Education. 3 rd ed., New York : McGraw - Hill Book Co., 1973.
- Gilmer, Von Haller B. and others. Industrial Psychology. 2 nd ed., New York : McGrae - Hill Book Co., 1966.
- Herzberg, Frederick Barnard Mausner and Barbara Bloch Snyderman. The Motivation to Work. 2 nd ed., New York : John Wiley and Sons, Inc., 1959.
- Hass, Glen C. "In - service Education Today" In - Service Educaton. Published by the National Society for the study of Education, Chicago 37, Illinois, 1957.
- Harris, Ban M. In - Service Education : A Guide to Better Praticce. New Jersey : Prentice - Hall Inc., Englewood cliffs, 1969.
- Kopelman, Richard E. Manging Productivity in Organizations : A Practical People - Oviented Perspective. New York : McGraw-Hill Book company, 1986.
- Kyte, G.C. How to Superrise. Boston : Houghton Mifflin Co., 1960.
- Lovell, R.B. Adult Learning. New York : John wiley & sons, Inc., 1980.

- Likert, Rensis. New Patterns of Management. City Management and Motivation : Penguin Book Ltd., 1970.
- McClelland, Dawid C. The Achieving Society. New Jersey : Princeton, Van Nostrend, 1961.
- McClarney, William J. Management Training. Homewood Illinois : Richard D. Irwin Inc., 1964.
- McCleary, Lloyd E. and Stephen P. Hencley. Secondary School Administration. New York : Dodd, Mead and Co., 1970.
- Moomaw, W. Edmund. "Participatory Leadership Strategy," In Leadership Roles of Chief Academic Officers. edited by David G. Brown. San Francisco : Jossey - Bass, Inc., 1984.
- Murry, H.A. Explorations in Personality. New York : Oxford University Press. 1938.
- Pfiffner John M. and Frank P. Sherwood. Administrative Organization. Englewood Cliffs N.J. Prentice, Inc., 1965.
- Porter, L.W. and E.E. Lawter. Managerial Attitudes and Performance. Illinois : Richard D. Irwin, Inc., 1968.
- Steers, Richard M. and Lyman W. Porter. Motivation and Work Behavior. New York : Mc Graw - Hill Book Company, 1979.
- Whisler, Thomas L. and Shirley F. Harper. Performance Appraisal. New York : Holt, Rinehavr and Winston, Inc., 1972.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ตาราง 21 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อ
การส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน

Item	$\bar{X}_H$	s_H^2	$\bar{X}_L$	s_L^2	t
1	3.2500	0.5682	1.8333	0.6970	4.3630
2	3.3333	0.7879	1.8333	0.3333	4.9072
3	2.9167	0.9924	1.7500	0.7500	3.0617
4	2.8333	0.5152	1.1667	0.1515	7.0711
5	3.7500	0.5682	1.7500	0.5682	6.4992
6	3.5833	0.8106	1.4167	0.4470	6.6929
7	3.8333	0.5152	1.6667	0.6061	7.0882
8	3.7500	0.3864	1.9167	0.6288	6.3033
9	3.2500	0.3864	1.5000	0.4545	6.6108
10	3.5000	0.4545	1.4167	0.6288	6.9338
11	4.0833	0.2652	1.4167	0.2652	12.6852
12	3.0833	0.3561	1.3333	0.4242	4.5434
13	3.8333	0.6970	1.5000	0.4545	7.5324
14	3.5833	0.6288	1.5000	0.2727	7.6009
15	4.1667	0.8788	1.5833	0.4470	4.9071
16	3.8333	0.3333	1.7500	0.5682	7.6009
17	3.8333	0.3333	1.4167	0.4470	9.4771
18	3.8333	0.5152	1.3333	0.2424	9.9499
19	3.9167	0.4470	1.5000	0.4545	8.8170
20	3.8333	0.3333	1.7500	0.7500	6.9338
21	4.1667	0.3333	1.5833	0.4470	10.1307
22	4.0833	0.4470	1.8333	0.0606	6.3480

ตาราง 21 (ต่อ)

Item	$\bar{X}_H$	s_H^2	$\bar{X}_L$	s_L^2	t
23	4.0000	0.3636	2.0000	0.9091	6.1412
24	3.6667	0.9697	2.1667	1.6061	3.2376
25	4.1667	0.5152	2.0000	0.9091	6.2891
26	3.6667	0.4242	1.6667	0.4242	7.5214
27	3.4167	0.2652	1.5000	0.4545	7.8264
28	3.3333	0.6061	1.3333	0.2424	7.5214
29	3.9167	3.1742	1.2500	0.2045	5.0255
30	3.4167	0.2652	1.5000	0.4545	7.8264
31	3.4167	0.2652	1.5000	0.2727	9.0531
32	4.1667	0.5152	1.4167	0.4470	9.7120
33	3.6667	0.2424	1.4167	0.4470	9.3873
34	3.5000	0.4545	1.6667	0.2424	7.6072
35	3.6667	0.2424	1.6667	0.4242	8.4853
36	3.7500	0.2045	1.5833	0.6280	8.2219
37	4.1667	0.3333	2.3333	1.3333	4.9193
38	4.0000	0.3636	1.6667	0.4242	9.1062
39	3.8333	0.3333	1.5000	0.2727	10.3827
40	3.7500	0.3864	1.6667	0.6061	7.2444
41	4.1667	0.3333	1.9167	0.8106	7.2874
42	3.8333	0.5152	1.9167	1.7197	4.4413
43	3.7500	0.3864	1.6667	1.3333	5.5033
44	4.0833	0.2652	1.8333	1.4242	5.9966
45	4.4167	0.2652	1.9167	1.3561	6.8016

ตาราง 21 (ต่อ)

Item	$\bar{X}_H$	s_H^2	$\bar{X}_L$	s_L^2	t
46	4.0000	0.5455	1.7500	1.2955	5.7446
47	4.3333	0.2424	2.0833	1.3561	6.1648
48	4.4167	0.2652	1.7500	0.9318	8.4434
49	4.2500	0.3864	2.0000	1.2727	6.0512
50	4.4167	0.2652	2.0000	1.2727	6.7507

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ที่ ทม 1007/0931

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

31 มีนาคม 2537

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมสามัญศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายบัญชา อังสกุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีการส่งเสริมการวิจัยใน
โรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 12

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์

ประธาน

รศ.นิภา ศรีไพโรจน์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอ
ความร่วมมือจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 12 ประกอบด้วยจังหวัดชลบุรี จันทบุรี
ฉะเชิงเทรา ตรัง นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว โดยให้ผู้บริหารตอบแบบ
สอบถาม ในระหว่างเดือนเมษายน - พฤษภาคม 2537 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ศธ 0806/01784

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

20 เมษายน 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1

ด้วยนายบัญชา อึ้งสกุล นิสิตปริญญาโทบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง
"บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12" ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอความร่วมมือจากผู้บริหาร
โรงเรียนนี้ตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นการทดลองใช้แบบสอบถามประกอบการวิจัย

กองการมัธยมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การทำวิจัยดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการ
กำหนดนโยบายการวางแผน และการปรับปรุงพัฒนาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สมควรให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวชัชวาล ศรเกษตริน)

นักวิชาการศึกษา 7 ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา

ฝ่ายส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2828466

โทรสาร. 2824096

ที่ ศธ 0806/02328

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

18 พฤษภาคม 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ด้วยนายบัญชา อึ้งสกุล นิสิตปริญญาโทบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง
"บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12" ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์ขอความร่วมมือจากผู้บริหาร
โรงเรียนนี้ตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นการทดลองใช้แบบสอบถามประกอบการวิจัย

กองการมัธยมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การทำวิจัยดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการ
กำหนดนโยบายการวางแผน และการปรับปรุงพัฒนาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สมควรให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระ บุญเย็นวิชา)

ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา

ฝ่ายส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2828466

โทรสาร. 2824096

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

25 พฤษภาคม 2537

เรื่อง ขอบความกรุณาตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ด้วยข้าพเจ้า นายบัญชา อึ้งสกุล นักวิชาการศึกษา 6 กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเอกการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำการวิจัย เรื่อง "บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 12" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต โดยมีผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลขันธ์ และรศ.นิภา ศรีไพโรจน์ เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ข้าพเจ้าเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดช่วยตอบแบบสอบถามทุกข้อแก่ข้าพเจ้าด้วย คำตอบของท่านมีความสำคัญต่อการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง และการตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด พร้อมกันนี้ข้าพเจ้าได้จัดซองติดแสตมป์เพื่อขอความกรุณาจากท่าน โปรดส่งแบบสอบถามที่ท่านตอบเสร็จเรียบร้อยแล้วคืนให้ด้วย ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่าน ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายบัญชา อึ้งสกุล)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

โทร. (038) 515946

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 5 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน
2. การวิจัยครั้งนี้ไม่มีเจตนาที่จะประเมินการปฏิบัติงานของบุคคล หรือหน่วยงานใด การตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง และบริสุทธิ์ใจของท่านในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับ และจะนำเสนอผลการวิจัยเป็นส่วนร่วม มิได้แยกเป็นรายบุคคลหรือโรงเรียนแต่อย่างใด

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับคุณสมบัติของท่าน และโรงเรียนของท่าน

1. วุฒิ
 - () ปริญญาตรี
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
2. ขนาดของโรงเรียน
 - () โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 500 คน)
 - () โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 500 - 1,499 คน)
 - () โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป)
3. ประสบการณ์ในการบริหาร
 - () น้อยกว่า 5 ปี
 - () ตั้งแต่ 5 - 10 ปี
 - () มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียดแล้วพิจารณาว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนของผู้บริหารอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของท่าน

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร				
		ไม่ปฏิบัติเลย	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มากที่สุด
	<u>การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน</u>					
1	จัดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยที่ชัดเจน					
2	ประชุมชี้แจงคณะครูเพื่อให้ทราบนโยบาย วัตถุประสงค์ และบทบาทที่ครูต้องทำการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน					
3	สนับสนุนให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการทำวิจัย					
4	จัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการทำวิจัย					
5	จัดหาอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องคิดคำนวณ กระดาษอัดสำเนา เป็นต้น					
6	จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำวิจัย เช่น จัดให้มีห้องหรือมุมใดมุมหนึ่งสำหรับศึกษาค้นคว้างานวิจัย ..					
7	ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดหา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัย ..					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร				
		ไม่ ปฏิบัติ เลย	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มาก ที่สุด
8	จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการวิจัยด้านการพัฒนา การเรียนการสอน เพื่อทำการวิจัย					
9	ติดตามดูแลการทำวิจัยของครูให้เป็นไปตามเป้าหมาย ของแผนปฏิบัติการวิจัย					
10	ติดตามเพื่อให้รับรู้ปัญหาข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อย ของครูจนได้จุดที่ควรปรับปรุงครูให้ทำวิจัย					
<u>การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน</u>						
11	ให้การยกย่อง ชมเชยแก่ครูผู้ทำวิจัยต่อที่ประชุมใน โรงเรียนและที่อื่น ๆ					
12	ให้เกียรติบัตรหรือรางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัย					
13	สนับสนุนให้ครูผู้ทำวิจัยเป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุม สัมมนา ด้านการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน					
14	จัดให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความรู้ และประสบการณ์การวิจัย					
15	ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายในการบริหารงาน วิจัย					
16	จัดและส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบในโครงการ วิจัยของโรงเรียน					
17	ส่งเสริมให้ครูที่มีความรู้ความสามารถทางการวิจัยเป็น วิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้ครู					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร				
		ไม่ ปฏิบัติ เลย	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มาก ที่สุด
18	สนับสนุนให้ครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยเป็น ครูพี่เลี้ยงในการทำวิจัยของครู					
19	ส่งเสริมให้ครูในสายวิชาเดียวกัน ได้มีโอกาสปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรื่องการทำวิจัยซึ่งกันและกัน					
20	สนับสนุนให้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์ แก่คนทั่วไป					
<u>การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน</u>						
21	ชี้แนะย่วยให้ครูเกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยใช้การวิจัยเป็นพื้นฐาน					
22	ส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยหรือค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ..					
23	สนับสนุนให้ครูมีโอกาสศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ เกี่ยวกับการวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ...					
24	เปิดโอกาสให้ครูไปค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูล ต่าง ๆ นอกโรงเรียนในเวลาที่ว่างจากการสอน ..					
25	ส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยการแนะนำ ให้ครูอ่านหนังสือ ตำรา เอกสาร และวารสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย					
26	ติดต่อประสานงานเพื่อแสวงหาแหล่งความรู้หรือ ที่ปรึกษางานวิจัยให้ครูทราบ					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร				
		ไม่ ปฏิบัติ เลย	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มาก ที่สุด
27	จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และ แนวปฏิบัติงานวิจัย					
28	จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการทางการวิจัย เพื่อพัฒนา ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของครู					
29	จัดให้มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายเสริมความรู้เรื่อง การวิจัยแก่ครู					
30	นำผลการวิจัยในโรงเรียนไปใช้เพื่อวางแผนการ กำหนดนโยบายของโรงเรียน					
	<u>การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน</u>					
31	จัดระบบการดูแลเอาใจใส่ครูให้ทำการวิจัยที่สอดคล้อง กับหน้าที่ความรับผิดชอบของตน					
32	พยายามให้คำแนะนำด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย เพื่อ ปรับปรุงการเรียนการสอนของครู					
33	ให้ความช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินงานวิจัย					
34	มีส่วนร่วมในการให้การนิเทศเกี่ยวกับการวิจัยแก่ครู					
35	มีส่วนร่วมในการแสวงหาทางเลือกใหม่ ๆ ในการแก้ ปัญหาที่นำไปสู่งานวิจัยในชั้นเรียน					
36	ส่งเสริมให้มีครูผู้นำด้านการวิจัย เพื่อจูงใจครูให้ทำ วิจัย					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร				
		ไม่ ปฏิบัติ เลย	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มาก ที่สุด
37	จัดระบบงานในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ ของครู เช่น ความเป็นอิสระ กล้าคิด ค้นคว้า และ วิจัยทดลองความคิดใหม่ ๆ					
38	มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและพิจารณาหัวข้อวิจัยเพื่อ ปรับปรุงการเรียนการสอน					
39	มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา จนได้แนวทาง ที่จะนำไปสู่การวิจัย					
40	มีส่วนร่วมในการคิดหาทางเลือกนวัตกรรมเกี่ยวกับ การเรียนการสอนเพื่อการวิจัย เช่น สื่อหรืออุปกรณ์ การเรียนการสอน					
	<u>การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครู ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน</u>					
41	กระตุ้นและช่วยให้ครูคิดปรับปรุงการเรียนการสอนด้วย กระบวนการวิจัยอันเป็นความก้าวหน้าทางอาชีพของครู ...	...				
42	การผลิตงานวิจัยในโรงเรียนถือเป็นส่วนหนึ่งในการ พิจารณาความดีความชอบ					
43	พิจารณาให้ความดีความชอบแก่ครูที่ทำการวิจัยแล้วนำ ผลการวิจัยไปปรับปรุงงานในหน้าที่					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียน	ระดับพฤติกรรมของผู้บริหาร				
		ไม่ ปฏิบัติ เลย	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ มาก ที่สุด
44	ให้โอกาสครูผู้มีความสามารถได้ศึกษาต่อเพื่อการเลื่อน วิทยฐานะของตน					
45	ให้การสนับสนุนผลงานวิจัยของครู เพื่อนำไปขอเลื่อน ตำแหน่งให้สูงขึ้น					
46	เปิดโอกาสให้ครูที่มีผลงานวิจัยสามารถสับเปลี่ยน ตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับที่สูงขึ้น					
47	ส่งเสริมให้ครูผู้มีความสามารถมีโอกาสก้าวหน้าในการ ทำงาน					
48	มอบหมายภาระหน้าที่ให้ครูผู้มีความสามารถได้รับผิดชอบ ในงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูงขึ้น					
49	สนับสนุนให้ครูผู้มีความสามารถได้รับการคัดเลือกเป็น ผู้นำทางวิชาการ					
50	ส่งเสริมให้ครูผู้มีความสามารถนำผลงานมาเป็นส่วนหนึ่ง ในการได้รับตำแหน่งอื่นที่สูงขึ้นกว่าเดิม					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายบัญชา ชื่อสกุล อิงสกุล
เกิดวันที่ 25 เดือน ธันวาคม พุทธศักราช 2493
สถานที่เกิด อำเภอกระทุ่ม จังหวัดอุทัยธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 193/27 ถนนมหาจักรพรรดิ ตำบลหน้าเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
กรุงเทพมหานคร 10300

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2510	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จากโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี
พ.ศ. 2512	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 จากโรงเรียนสตรีภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี
พ.ศ. 2514	ประกาศนียบัตรครูประถมศึกษา จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2516	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2519	ปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2537	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

บทคัดย่อ
ของ
บัญชา อึ้งสกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2537

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน โดยจำแนกตัวแปรตามวุฒิ ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการบริหาร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ปีการศึกษา 2537 จำนวน 131 คน ได้มาจากการสุ่มแบบระดับชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่าวัดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน, t-test และ F-test (One way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน และในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิต่างกัน ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน และประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ROLES OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS IN PROMOTING SCHOOL
RESEARCH IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION IN EDUCATIONAL REGION XII

AN ABSTRACT

BY

BANCHA BURANGSAKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

November 1994

The purpose of this research was to study and to compare the roles of secondary school administrators in promoting school research in schools under the jurisdiction of the Department of General Education in Educational Region XII in five aspects, namely, promoting success of school research, respecting teachers who were carrying out school research, attaching due importance to school research, exhibiting responsibility for such teachers, and giving better prospects for advancement in job positions for them, classified by educational qualifications, school sizes, and administrative experiences.

The research sample consisted of 131 administrators of Department of General Education Secondary School in Educational Region XII in the academic year 1994, chosen through a stratified random sampling. The tool employed for data collection was a set of rating - scale questionnaires to determine the roles of administrators towards promoting research in schools. The statistics used to include arithmetic means, standard deviations, t-test and F-test (One way ANOVA).

The findings were as follows :

1. School administrators exhibited average level of promotion of school research both in each of the five aspects and all aspects consideral.

2. School administrators with different educational qualifications, different school sizes, and different of administrative experiences exhibited different degrees of research promotion (Statistically Significant at the .05 level).